

HISTORY OF ROME

Name : Abin Gurung

Class: 10 'C'

According to legend, Rome was founded in 753 B.C. by twin sons Romulus and Remus who were raised by a she wolf. During its twelve century history, the Roman civilization shifted from monarchy to an oligaric republic to aimmense empire.

Since then it has been continuously inhabited as head quarters. First of the Roman Empire and then of the catholic church, it has an immense impact of the world. Roman began as an Iron Age hut village, founded in the mid 8th century BC. It conquered most of the rest of the Italy, then turned its attentions overseas and by the 1st century, they ruled Spain, North Africa and Greece.

The expansion of the Roman Empire provided opportunities for power, hungry individuals and the closing of egos led to collapse of democracy.

FOOD ADULTERATION

Name : Ayoumo Gurung

Class: 10 'C'

Food adulteration is the process in which the quality of food is lowered either by the addition of inferior quality material or by extraction of valuable nutrients. The substances which are made for making the food products unsafe for consumptions are called adulterants. The food becomes adulterated if quality is affected by adding of any other substance which is injurious to health. As we all are aware that adulterated food is harmful for our healthy as it creates health problems like cancer, paralysis, stomach problems, heart disorders etc. Some of the examples of food adulteration are metanil yellow in dal, lead chromate in turmeric powder, artificial colour in chilly powder, chalk powder in sugar, used tea leaves in tea powder etc. It is very harmful and should be careful while using it. It has a very bad effect on health. So, for minimizing it the quality of food should be tested many times before its arrival on market. The people who do such things should be given strict punishment. Food adulteration can't be removed unless the people are aware about it.

ABORTION SHOULD BE ILLEGAL

Name : Sachita Ranabhat

Class: 10 'C'

Abortion is a removal or expulsion of embryo or fetus from the uterus resulting in or causing by its death. Around the world many woman receive abortion legally or illegally. To perform abortion, the doctor makes a physical attack on baby living inside mother's womb. Clearly this represent, the most vicious attack upon the most basic of human rights, the right to life itself. And I believe that abortion should be illegal with the exception of rape and incest.

Abortion is a murder no matter what person believes. The decision of damaging another human's life should not lie in our hands. Also the unplanned pregnancy should not be an excuse for having abortion. The act which will stop abortion is at making decision to be more careful regarding sexual activity and be responsible for the consequence of unwanted pregnancy.

Another reason why I believe abortion should be illegal is that it is not only about child's life but also the health and well being of mother going through abortion. Abortion is not an easy and safe process. The damaging consequences of abortion are not only limited to physical well being but also to emotional well being. The woman may get rid of pregnancy but I believe in long run the murder that they have committed against baby would disturb them.

Receiving abortion is also an economic situation. The rich woman may leave the country and get a private doctor but the woman who have no money to leave may perform self abortion either by inserting knitting needle inside the uterus or vagina or by sallowing harmful drugs and chemicals.

Instead of aborting why don't mother consider alternatives like adaption, foster care system and other.

More importantly, abortion is a blatant disregard of fundamental rights of child to life itself. I believe that regardless of how small this life is it is still considered a life which must not only be protected but also be respected.

TEN THINGS NOT TO SAY IN A JOB INTERVIEW

Name : Nikhil Sharma

Class: 10 'A'

With many job hunters struggling even to get an interview, it would be frustrating to throw the opportunity away by saying something stupid. Once you are actually in front of potential employers, you don't want to win your prospects with an ill-chosen comment. Here are some tips suggested by Corinne Mills, managing Director of Personal Career Management, Richard Nott, Website Director at CWJobs.com and Nik Pratap of Hays Senior Finance.

1. Never go late or say "sorry, I'm late" in your interview. That'll reveal your punctuality and it will make the employer think that you'll be always late for job.
2. Don't ask for the annual leave or sickness policy. It seems like you are planning your absence from the company even before you're hired.
3. Don't make calls or receive calls in interview. A large number of candidates think it's ok to make telephone calls, texts, etc in interview but it isn't.
4. When you're asked "Where do you see yourself in next five years?" never say "Doing your job". You should rather try to build a response around the experience they would like to have gained.
5. Never say "My previous employer sucked". The interviews will contact your previous employers, so it's not wise to burn your bridges. Also, speaking badly of previous employer reveals your character.
6. Don't say this and that about their website. Saying you've looked at their websites is only better.
7. Never swear in your interview. Don't let them to set the standard of the interview.
8. Don't fall into your previous company saying "I was good in this and that". Don't let the employer know about your previous experience.
9. Never criticize about the staff uniforms of the company.
10. When they asked "What will you expect to enjoy the most from this role?" don't answer any of the followings: the perks, the pay, lunchtimes, my co-workers or the holidays.

With the growing age and quality of skills, people and mostly, teenagers are attracted towards job. Some of them may have such circumstances to be forced to join jobs for supporting the economic condition of family. Some may want to leave study and join jobs, after schooling and some may want to carry out jobs side by side with college study or +2. While going abroad before college or after, people may go just for working experience studying higher level with the generation of money. Researchers say that only 10% of the people moving abroad make their study first priority and jobs the second priority. For the rest, income generation is the first priority and completion of higher studies is the second priority. For those who want to join jobs in such a situation or any other, the above mentioned things may be proved to be fruitful for them.

CANCER

Name : Hridaya Man Shrestha

Class: 10 'C'

Cancer is a group of diseases involving abnormal cell growth with the potential to invade or spread to other parts of the body. Possible signs and symptoms include a lump, abnormal bleeding, prolonged cough and weight loss. While these symptoms may indicate cancer, they might have other causes too. It is found that over 100 types of cancers can affect humans.

In 2015, about 3.5 million people had cancer and there were about 8.8 million deaths. Tobacco use was the causes of about 22% of cancer deaths. Another 10% were due to obesity, poor diet, lack of physical activities and excessive drinking of alcohol. Other factors include certain infections, exposure to ionizing radiation and environmental pollutants.

Many cancers can be prevented by not smoking, maintaining a healthy weight, not drinking too much alcohol, eating plenty of vegetables, fruits and whole grains, vaccination against certain infections diseases, not eating too much processed and red meat and avoiding too much sunlight exposure. Cancer is often treated with some combinations of radiation therapy, surgery and targeted therapy. Pain and symptom management is an important part of care.

DOTI TO POKHARA

Name : Puskar Bohara

Class: 6 'B'

Carrying bag with few clothes on bag a boy from Doti comes to read in beautiful city Pokhara. The boy comes Pokhara to study in the sponsorship of an organization P.C.E.C. Joys do not bound when he gets scholarship to study in Pokhara. Dreaming various things in his mind he flew from Doti to Pokhara. He gets admission in a school named Global Collegiate School. Very first day, he is astonished to see the school building bigger than the castle of his dream, wow! Students, many student with clean dress, bright face are doing to and fro-flying like happy tiny butterfly,. He comes to class 6 'B'. He is really surprised to see the teaching style. In his previous school reading books, writing in copy used to be his daily routine but today, he learns in different way. In his new school, some teachers take him to science lab. Sometime he goes to video room. A teacher comes with cassette and does listening. Another teacher comes with globe. No teacher comes bare hand. Now reading has become fun. I have got the place of my dream. My journey from Doti to Pokhara has made me new Puskar Bohara.

APPLE INC.

Name : Ashim Sapkota

Class: 10 'A'

Apple Inc is a public hardware and software builder company which was founded by Steve Jobs with Wozniak and Ronald Wayne on April 1, 1976. It is one of the biggest IT company in the world with various types of industries like computer hardware, computer software, consumer electronics, semi-conductors etc. It's headquarter is located in Apple park, Cupertino, California. It provides wide varieties of products like Macintosh, ipod, iphone, apple watch, apple TV, homepod etc. At the end of 2017 it had a revenue of about \$229.234 billion. Currently Arthur D Levinson is chairman and Tim Cook is the Chief Executive Officer of the company. The company has about 123,000 full-time employees.

HOW DOES MUSCLES GROW

Name : Santok Gurung

Class: 10 'C'

There are normally four body types of people in the world and they are: fat people, lean and thin people, normal people and a body builder.

They are different due to their daily activities. Fat people are over weight because they are lazy, don't do physical activities, eat a lot and just enjoy their life. Lean and thin people are two types. Some people born with genetic condition that their body is unable to store fats in their body and other have no habit of doing exercise, by not eating nutritional food, eat junk food so they are lean and unhealthy. Normal people, are also two types. First they are fit and healthy what over they do and in other side they regularly do exercise, eat healthy food and stay fit and healthy. Body builder, are the people who have their workout routine. They head to the gym, lift heavy weights, eat body building food, use protein powders and gain muscles. It is not easy as you think to be body builder because there is a whole new world in body building area.

Our main question was how does muscles growth take place in our body. I will explain by giving an example that you have experienced. You all have played, worked or lifted heavy objects here and there. At that moment you won't feel any kind of pain in your muscle, what exactly happens after you have done your physical activities; your muscles fibers get tired and pain starts to happen when you sleep because your body starts to heal your muscles where new muscles fibers grow and your muscles get bigger and stronger.

CHESS

Name : Nishan Khadka

Class: 10 'C'

Chess is a strategy game which is played between two players. It was originally started in India. This game's single purpose at the time was electing best strategist for wars and other matters related to the countries. It is played in a 8x8 squared boxed board played not with physical but mental strength. Black and white pieces play against each other, white moving first. It contains 16 pieces in one side team containing 8 pawns, 2 rooks, 2 knights, 2 bishops a queen and a king. Game is won by taking the opposition's king out with a check mate. Nowadays, chess is an international game, players all around the world compete for the top position. Magnus Carlsen is the top ranking chess player in the world beating Biswanath Anand in the world chess tournament. Playing chess helps an individual to plan his way taking outcomes in mind, planning the next move before they move once which help an individual to be a successful person thinking his way before time.

YOGA

Name : Adhiraj Lamichhane

Class: 10 'C'

Yoga is a group of physical, mental and spiritual practices or disciplines which originated in ancient India. There is a broad variety of yoga schools, practices and goals in Hinduism, Buddhism and Jainism. Among the well known types of yoga are Hatha yoga and Raja yoga.

Yoga is not just about working out, it's about a healthy lifestyle. It has many benefits for our body as it includes stretching, moving, jumping etc. It increases endurance, strength and flexibility. It helps to increase our immunity power, cure dangerous diseases like asthma, diabetes, etc. It promotes our stamina and strength. It improves our concentration also. It is beneficial to those people who want to lose their weight. Regular practice of yoga brings positive changes in the muscles, flexibility, patience and good health.

So, I also suggest you to practice yoga at least once a day to be physically and mentally healthy.

I, AFTER A DECADE

Name : Ishan Dhakal

Class: 10 'B'

It was a sunshiny day. I was wandering with my friends on the street. Suddenly, I saw a bright, smart man who was coming towards me. I felt a kind of attraction towards him. I, leaving everything, went towards him. I asked him for his introduction but he did no reply. He was very normal as if he couldn't see me, hear me and touch me. I followed him. He then went to the hospital. I thought that he has been there for a regular checkup. I took a step backward but couldn't move further. My excitement and inquisitiveness didn't let me move away from him. I kept following him. Everyone addressed him as Dr. Ishan. I became a little surprised, little happy, little curious and a little confused.

I saw the man being highly respected and honoured. He went to the surgical department. He did several surgeries and saved the lives of many people. I realized the happiness he got from the people who got a new life. When the work was over, he I suppose was now going to his home. He went on, I followed him and reached my house. The house structure had a little changed. I wondered why had the man came to my house and how did the house changed in a day. I went inside with the man. My mom come upon the man and called him my saying, my son. I shouted, "Mom, I'm your son, not he !". But none heard me. I was very sad and went to my room. There, my eyes fell upon the calendar tung in the wall. To my surprise, it was of 2085 B.S. (2028 AD). I felt as if I was dreaming, yes it was a dream, dream not seen during night but the dream seen with open eyes while was soon going to be fulfilled after a decade.

Furthermore, I realized that the man whom I was following from the morning was none other than me myself after a decade. It was the same me but different than me. The boy has become a matured, successful person. The joy, excitement, creative mind and attitude was the same but was filled with more maturity and success. The school kid had become a doctor. The young, controlled and dependent kid had changed into an independent, self-controlled man. My school bag had turned into a bag of achievements and success. My school bus, which took me to school was not there but there was a car which takes me to the work place. The nature was same, the path was same, my temple, my school everything were same but I had changed. The tasks that were very difficult for me was a piece of cake after a decade. All thanks to my teachers, parents and friends who made my future, successful, bright and secure. I realized that the dream, I saw during my school days, had fulfilled. The following day, the man, me after a decade. went to attain a great program launched in the Amarsingh. Several national as well as international doctors had came there. The local and regional ministers were also there. The man went to the stage. The president also came there in a minute. Later, I realized that it was the honour program for him. I had become a doctor and served several poor and helpless people who were unhealthy. The president honoured the man with a national level prize. My eyes were filled with tears to see my dream came true.

The service I had done towards the poor and helpless people was appreciated by all the people. I had devoted my life for the service of the mankind. The only thing I want from my childhood was not money, It was a volunteer to the people who has become unable and were fighting with death just because of poverty. Seriously, I got a great satisfaction and happiness by the service to mankind. Suddenly, everything disappeared, a bright light hit my eyes. I opened by eyes. Goss ! It was just a dream.

It was a dream which is my dream and I must and would work hard and harder to turn the dream into reality. I would do a lot for the poor people in the Nepalese village. I would bring happiness in their face. My life after a decade would be devoted for the people in the village. I would make the dream turn into reality.

(1st position - Essay Writing Competition - 2075, Secondary Level)

IMPORTANCE OF TRAVELLING

*Name : Apex Maharjan
Class: 9 'C'*

Travelling is an activity we do daily either for recreational purpose or for some work. It is an important part of our daily life which connects people with other people and places in this huge world. If we look of the etymology of the word 'travelling', we find that it was derived from an old French word 'pravail' which meant 'work'.

Travelling is an activity which was very much prevalent in our glorious history. During the start of our race, we human travelled place to place looking for food and shelter. Later when we developed cities, towns and other settlements, we travelled to new places and faraway land in search of new discovery, business and religious activities. During those times, travelling was very difficult due to wild animals, uncertain weather, and many other reasons. but now travelling is easy. It has developed along with our glorious evolution, development. Nowadays, many people travel to various places for business, religious activities, education etc. It has been with us for a large about of our history. It used to have significant importance hundreds or thousands of years ago and now still, it plays a great role in our life.

We humans are very curious creatures. We like to learn and discover new things. Countries like America. New Zealand were also discovered due to this trait. This trait may have influenced us to go far and beyond to new places and see things we've never seen before. We all imagine going to a beautiful place and meeting new people. We can all see the things we've never or longed to see by travelling. In simple words, it is the movement of a person from one geographical destination to another whether by train, car or any other means. Travelling gives us new experience. When we travel to a new place, we see new things and get amazed by the place's culture and its beauty. We learn to appreciate others culture. We also get to taste new things. But wherever we may roam or travel, we find new experience and energy and feeling. By travelling to historic places like Rome, or even our own country's Gorkha, we live or see a little bit of the life or a history we've never lived. Traveling also helps us to be a more interactive and takes us out of our comfort zone as we visit new people with different ideals, culture and language than our own. Different people have their own way of life, morals and ideas, like we eat food with our hand while most Europeans use spoons and forks. We learn about these morale and ideas and see this world from their point of view. We may never meet with the same people from their countries, but we can always be connected spiritually through sharing of our culture, ideals and views and understanding them. It is like what Marian Beard said, "Travelling is not just seeing sight, it is also going deep and understanding the ideas and lifestyle of people".

Travelling is important in this today's busy world. In this midst of rush, we forget to reflect upon ourselves and also think about future, family and friends. Travelling helps us to deal with the stress and also creates memories to last for our entire life. It is scientifically proven that stress, depression can be cured by travelling. Not only this, travelling also has huge role

in different aspects. Most of the people believe in Gods and follow certain religions. And to prove their faith to their God, they travel different places and pray to their god. Like, Hindu travels to temples even if it is in in another country to pray. Every year, Muslim people gather in number of millions in Mecca to pray to their almighty. People of different religion travel far and wide for their 'God'. Pilgrims also travel in search of their god. For them, travelling gives them blessing of god and also helps them to reach a place people have never seen. It is a way of life for many of them.

It is also important in business and medical sector. People also travel to many places to sell things and advertise them. Travelling is important for many as it helps to improve our psychological health but also to treat a disease or injury, many people travel to different countries and treat them other than in these sectors. Importance of travelling is easily seen in education sector as we constantly learn new things in our journey during travelling. Education can't be alienated from travelling. During travelling, we experience many things, things we couldn't have learnt or known from just by studying a book. What we read, we may forget but what we experience by travelling, we remember it for life. This is also the reason why our and many school take us to different places for tours and picnics. Travelling also helps to increase jobs as travellers need different services and help in new places. It gives opportunity to others to earn money. It is estimated that more than 10 million jobs had been produced in 2016 due to travelling. Travelling can also be done by ambassador to establish good relationship between countries. Many neighbouring countries including our country and India have done that.

There is a saying that goes "World is like a book, travelling is like turning its pages." During our journey to other place, we discover new places and even ourselves. We re-think about our idea of those world. It improves us from inside giving us a break from a hectic rush of things called life by giving us fun, memories and peace of mind. Also with self-improvement, it also gives us hope and teaches us about how life can be in other places. Travelling with objectives helps in religious, educational, medical aspects. So, in my opinion, travelling can be a mundane daily activity or a new exciting journey but it can have its downfalls like financial problem. But still, it's importance will never be undervalued until there are curious, people with will to learn and discover new things or people with an objective to do their work in new places.

(2nd position - Essay Writing Competition - 2075, Secondary Level)

I, AFTER A DECADE

Name : Abipsha Gurung

Class: 10 'C'

I am Abipsha Gurung. I am basically a normal teenage girl of 14 like everyone else in my classroom. I am the first child of my parents. It means I am known as daughter of my parents, student of Global School, sister of my little sister. So, technically I don't have a real identity until now. I am identified with other's name. When I was very young I didn't have any idea about my future or what it might be like. Actually like every kid in the world or my class, I suppose, I had a blurry imagination of my career of completing my studies, a good profession like doctor, engineer etc. When I grew a little older I dreamed of my successful career, land, house, fame, popularity and a family. And when I grew older enough to realize my surroundings I dreamed of being an idol, actress, artist, singer etc. And when I used to write essay about my aim I used to write that one day I'll be rich, a social worker and help every needy, poor, illiterate, physically disabled people of my society, country and even of this world. I used to be busy in my world of imagination dreaming about my successful future. When I crossed 10 years, I think due to the Nepali book's stories, poems, and biographies I wanted to become an inspiration, wanted to do something for this world and honestly I wanted people to know me and remember me even after I die.

So, as we know wheels of time never stop, it don't wait for anyone. And the time passed on by imagining about my sweet career and my fascinating fantasy world. And how I am here turned into 14 years old in my present but now confused about my future that what should I do and what will it be like. Today, I am not in my fantasy world through it was hard but, I am in a cross road and I must choose a path.

I don't know how my life is gonna be like after a decade. Will it be like I imagined? Successful profession in foreign, a beautiful house of my own, a happy family, a car, travelling where I wished to, etc. or I will be regretting about what I will be doing I had chance to work hard, to study, to learn and I missed it due to my carelessness and my laziness.

And my future is in my hand and how it will be decided how would be like, according to my performance in this year of 10 class. So, it's a kind of do or die situation. If I don't study, and work hard then it will be what I am scared now.

There are lots of people in this world taking a dream, in their eyes, of a beautiful future but only 70% of them succeed to achieve their dream and the rest 30% complete their story or I should say life experiencing lots of insults, failure and depressions and a sad endings. Usually they are the people who didn't used their proper time to decorate their future.

Now, I am in stage of decorating my future, in stage of writing my own story and the pen is in my hand. So, I'll utilize my full time writing my story and working really hard to end with a happy ending by making my own identify. I can keep my hopes.

(3rd position - Essay Writing Competition - 2075, Secondary Level)

IMPORTANCE OF TRAVELLING

*Name : Kassav Shakya
Class: 9 'A'*

Travelling usually means going to some place for a certain amount of time for recreation, research, and others. Travelling can change the very perspective through which we look at life. People tend to say that this world is a book which is waiting to be explored. Each and every place is a page all by itself. Travelling doesn't always have to be these luxurious vacations and hopping onto plane to go somewhere. It can simply be a normal drive to a park or somewhere under the sky full of stars shining bright in the dark sky. Travelling does play a huge role in understanding life.

Let's start with the basics. Travelling can help to provide recreation. The way life goes these days, most people are busy trying to be on top and completely disregard the fact that life isn't everlasting. Travelling can help people to get free from their stressful life and live their life. It can help reduce stress and help one to find inner peace. Travelling can open up one's mind while taking their imagination to the next level. Exports say that travelling can boost one's confidence and bring out the positivity from him or her. Since life is full of challenges one requires to step out of their comfort zone. Travelling can easily help to bring people out their comfort zone. Travelling never has to be luxurious and expensive. What really matters during travelling is that we are able to have fun and learn something new from the experience.

Learning something new is a part of education. Travelling can teach us better about some places than any book ever could. Since we are students, travelling plays a huge role in our life. It can provide us with practical knowledge about a place, its geography, climate, wildlife, etc. The media sometimes loves to exaggerate about a place and it does also sometimes totally disregards a place's beauty. Travelling can make us aware about the beauties. We never knew existed. As a traveller visits a new place, he is able to learn about their lifestyle, fooding habits, source of income and many more. He is able to indulge himself into unknown beauties of nature as well as provide awareness about its importance.

As to most people's understanding, travelling just results in the traveller satisfaction and pleasure. But people tend to forget that even the travelling spot and its people benefit from this. The people belonging to these spots are able to earn livelihood and publicity through the travellers visiting them. They are also able to protect and promote their culture. They are able to make their presence felt in this world. They are able to increase their national economy and to bring development into their nation.

Even with all these advantages and some people choose to avoid travelling. They usually make arguments saying it is a waste of money and there is risk visiting peaces unknown to them. These people can be compared to frogs in a well. They are prisoners to ideas set by themselves. They try to justify their absence of travelling by makes excuses. These excuses hurt no one but

themselves. They themselves are making their lives dull and are forgetting the value of life. It is important for them know the value of their lives in order to fully utilize their time in this world. They should travel in order to identify themselves and to develop their character.

We are from Nepal. Nepal is a small country full of natural beauties. People also call Nepal a world all by itself. The beauty found in Nepal is out-worldly. People also compare our country to heaven. Words cannot define the beauty of Nepal. It holds natural and cultural beauty. We as Nepalese should consider ourselves very fortunate to be able to live here. From the highest peak of the world to the low grasslands, Nepal has all the beauty this world has to offer and we must be proud of it.

Travelling in my opinion can change lives. A person after travelling could return as a completely new person. We must never care about the holes in the path but we must enjoy the journey. The role aim of travelling is being able to explore in order to learn something new and take part in something that is larger than life itself. Even if one cannot afford for trips and vacations, he or she must for short and simple travels in order to know what it means to be alive. So, we must travel as frequently as possible to bring peace to our inner self and be able to know who we really are. Yesterday is history, tomorrow is mystery and today is a gift. That is why it is called the present. So, there is not better time to travel than right now.

(Consolation- Essay Writing Competition - 2075, Secondary Level)

SCIENCE IN EVERYDAY LIFE

Name : Samundra Chhetri

Class: 10 'A'

We are human being. Human being acquired knowledge by teaching and learning. In today's world science is one of the necessary field. It is impossible to detach ourselves from science. In our daily life we use equipments invented by science but have we ever realized how science has made everyday life more comfortable, richer and progressive?

If we compare the houses type that were available in past and the present we can find a lot of difference. There were small houses made up of bamboo but now there are big buildings, town with means of communication, transportation, multimedia etc. We would come to know about the great improvement that had been taken place with the passage of time. In facts, there is no aspect of our life that has not been influenced by science in one way or the other. While our forefathers lived in mud and stone built houses but now we not only have strong brick houses, but there are even multistoried buildings. Our houses are air-conditioned.

Other areas where scientific devices have brought about enormous changes are the transportation and communication. using a phone we can communicate with people anywhere in the world. In a camera phone we can take the picture of person and everything. There is the telegraph for brief messages and the fax to send the information to be relayed anywhere in the world. E-mail, internet and website have made communication easier, faster and more reliable.

Hardly a day passes when we don't receive news and events from different countries and of course our own countries through the newspaper, the radio, the T.V. etc. We travel everyday in vehicles, which have come to use. We have buses, car, scooters, cycle for long or short distance travels and of course aeroplanes which takes us through air and ships which takes us over oceans and trains for long journey.

We have medicine and the doctor are also a part of our everyday life, those requiring hospitalization are taken care by the hospitals where complicated scientific equipments are used for check ups. CT-Scan, the ultra sound and electrocardiogram have all came from science.

Even our household gadgets such as mixture, cooking gas, pressure cookers, microwave ovens are the gift of science. They make life easier and save a lot of time. The computer is one more highly advanced technical asset which has become an important part of our daily life. It is being used by doctors, engineer, chartered accountants, bankers and even students at school. The accuracy and speed with which data can be fed in and recalled, besides performing other functions has made computers an indispensable part of everyone's life in the world.

Thus, science has a direct relationship on most of our activities and has become a part of our daily life. It is like a divine blessing that has transformed our life to a living of ease, comforts and happiness. In every stage of life science play important role. In our everyday life simple to complex activities can be done with the help of science. In this way science is necessary in everyday life, and is a part of our life.

(Consolation- Essay Writing Competition - 2075 'Secondary Level)

पुस्तक : मेरो साथी

नाम : आयुष्मा भण्डारी

कक्षा : ८ 'ग'

साथ धातुमा 'ई' प्रत्यय लागेर बनेको साथी शब्दले कुनै एउटा साथ दिने वस्तु वा व्यक्तिलाई जनाउँदछ । मित्र, बन्धु, सङ्गी, जस्ता पर्यायवाची शब्द भएको यस शब्दले यस्तो प्रिय व्यक्ति वा वस्तुको सङ्केत गर्दछ । जसको आवश्यकता बच्चादेखि वृद्धासम्म र सानादेखि ठूलासम्मका व्यक्तिले उत्तिकै महसुस गर्दछन् । सुख, दुःख एवम् हासो, रोदनका सबै आवश्यकताहरूमा मानिसले असल साथीको अपेक्षा गरिरहेको हुन्छ । असल साथीको अभावमा प्रत्येक व्यक्तिले आफुलाई अधुरो एवम् अपुरो महसुस गरिरहन्छ । असल साथीको साथमा हरेक व्यक्ति अत्यन्तै कठिन चुनौती पनि सहज ढङ्गले पार गर्ने हिम्मत अनि ऊर्जा मिल्दछ र आफ्नो गन्तव्यहरूतर्फ सहज ढङ्गले अघि बढ्ने प्रेरणा मिल्दछ । पुस्तकमा रहेका विशेष गुणहरूका कारण पुस्तकलाई यस प्रकारको असल गुण भएको साथीको रूपमा चित्रित गर्ने गरिन्छ ।

विद्यालयको प्रारम्भिक चरणहरूमा रहेका हर विद्यार्थीहरूको लागि बिहानदेखि बेलुकासम्म सँगै रहने असल साथी हो पुस्तक बिहानको खानाको टेबलदेखि बेलुकाको ओछ्यानभरि छरिरहने र प्रत्येक दिन सिरानीमा साथै रहने महत्वपूर्ण वस्तु हो पुस्तक । प्रत्येक त्रैमासिक परीक्षाहरूमा मात्र नभई बेला बेलामा कक्षामा आकस्मिक रूपमा भइरहने विविध परीक्षाहरूको तयारी गरिरहनु पर्दा सबै विद्यार्थीहरूका लागि हरदम सँगै रहने महत्वपूर्ण हतियार हो पुस्तक । मेरो लागी, मेरो जीवनको लागी आवश्यक विविध विषयवस्तुहरू जस्तै गणित, विज्ञान लगायतका विविध विषयवस्तुहरूको प्रारम्भिक ज्ञान प्रदान गर्ने महत्वपूर्ण साथी हो पुस्तक ।

जीवनको पूर्वाधारमा रहेको एक मानिस हुनुको नाताले व्यक्तिगत रूपमा मैले सिक्नुपर्ने कुराहरू धेरै छन् । ठूलो मानिस र असल मानिस बिचको भिन्नताहरू, पैसाको धनी हुनु र मनको धनी हुनु बिचको भिन्नताहरू, मन्दिरमा पूजा गरी धर्म कमाउनु र धर्मको मर्म अनुरूपको कर्म गर्नु बिचको फरकपना आदिको विषयमा ज्ञान हुनु वा नहुनुले व्यक्तिगत रूपमा सही व्यक्तिको छनोटमा ठूलो फरक पार्न सक्दछ । विविध व्यक्तिको जीवनमा आधारित पुस्तकहरू, इतिहासको विभिन्न घटना क्रमहरूका विश्लेषण एवम् आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक विषयसँग सम्बन्धित विविध पुस्तकहरूमा उल्लिखित विषयवस्तुहरूको भिन्नता छुट्याउन महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ ।

जीवन विविध उकाली र ओराली एवम् अनेकौं घुम्ती पार गर्दै अघि बढ्ने गर्दछ । एकाध व्यक्तिको अपवादका जीवन बाहेक अधिकांश व्यक्तिहरूको जीवन सधैं सिधा बाटोमा चलन सक्दैन । विविध उतार चढाव र दुःख सुखले भरिएको बाटोहरू नै अधिकांश व्यक्तिको जीवनको यथार्थ नियतिहरू हुन् । स्वभाविक रूपमा सफलता र सकारात्मक नतिजाले मानिसलाई जीवनप्रति बढी उत्साहित तुल्याउँदछ भने नकरात्मक नतिजाले मानिसलाई जीवनप्रति वितृष्णा तुल्याउँदछ । जसरी जीवनका हर सुख दुःखमा असल साथीले साथ दिन्छ, त्यसरी नै असल पुस्तकले पनि निराशाको बिचमा पनि जीवन जिउने प्रेरणा प्रदान गरी जीवनलाई विफल तुल्याउनबाट जोगाउँदछ । यसकारण जीवनका कठिन मोडहरूमा समेत जीवन जिउन हौसला प्रदान गरिरहने साथी हो पुस्तक ।

जसरी सबै साथी असल हुन सक्दैनन् त्यरी नै सबै पुस्तकहरू असल नहुन पनि सक्छन् । सही समयमा असल र खराब साथी छुट्याउन नसक्दा कतिपय अवस्थामा मानिसहरू खराब व्यक्तिको सङ्गतमा पर्न सक्दछन् । पुस्तकको छनोटमा समेत सहि निर्णय लिन नसिएको खण्डमा कतिपय अवस्थामा मानिस खराब प्रकृतिको पुस्तकहरूको तलमा लट्ठ हुन सक्दछन् र खराब ज्ञानहरू प्राप्त गरी गलत बाटोमा डोर्न सक्दछन् । यस अवस्थामा पनि पुस्तकले साथीको भूमिकामा त निर्वाह गर्दछ तर खराब प्रकृतिको साथीको भूमिका निर्वाह गर्दछ । जसरी जीवनमा असल र खराब साथी छुट्याउनमा विशेष ध्यान पुर्‍याउनु पर्दछ ।

भीमसेन थापा

नाम : भूमिका के.सी.

कक्षा : १० 'ख'

नेपाल राष्ट्र खडा गर्न र विस्तार गर्नमा रगत बगाएका वीर पुर्खाको नामहरू स्मरण गर्दा अनगिन्ति नामहरू अगाडि आउँछन् । जस्तै बलभद्र कुँवर, अमरसिंह थापा, भक्ति थापा, कालु पान्डे, भीमसेन थापा आदिको नाम लिन सकिन्छ । नेपाल एकीकरण भएपछिको राजनीतिमा राजाहरूको सक्रिय नेतृत्वमा भाइभारदाहरू लिएर दरबारले शासनसत्ता चलाएको पाइन्छ । खासगरी दरबारका भाइ भारदाहरूमा क्षेत्री, थापा, बस्नेत, चौतारिया, पुरेत, कुँवर, पान्डे आदि थिए । दरबारिया राजनीतिमा बढी चाकडी, षडयन्त्र, गुटबन्दी आदि गरेर राजाको नजिक भएर शासनको बागडोर हत्याउने मात्र दाउमा सबैले मौका हेरेर बसेको पाइन्छ । कुन बेला कस्को हातमा शासन चलाउने शक्ति पुग्छ, थाहा नै हुँदैनथ्यो । त्यस समयको राजनीतिक, स्थिति त्यस्तै रूपमा चल्दथ्यो । राष्ट्रका कार्य सञ्चालनमा राजाको नजिक र विश्वासपात्र जो हुनसक्छ त्यो नै शासनको हर्ताकर्ता हुने र उसले आफ्नो गुटलाई लिएर अघि बढ्दथ्यो । दरबारमा हुने षडयन्त्रको शिकार राजपरिवारका वरिष्ठ सदस्य बहादुर शाह मात्र भएनन्, भीमसेन थापा जस्ता नेपालका (प्रधानमन्त्री) पनि भए जसले नेपाली सेनाको स्थापना गरेर धरहरा बनाए । त्यस्ता व्यक्ति पनि दरबारिया राजनीतिको षडयन्त्रमा परेर जेका बन्दी भए । जेल बन्दीमा परेका वीर योद्धा भीमसेन थापालपाई षडयन्त्रमूलक तरिकाले “तपाईंकी श्रीमतीलाई आज नाङ्गोभार पारेर तीन सहर घुमाउँदै छुन्” भन्ने काल्पनिक खबर उनका सत्रुहरूले उनको कानमा पुऱ्याउन लगाए । त्यस्तो लज्जाजनक कुरा सुनेपछि सहन नसक्दा उनले आत्महत्या गर्ने की साधन नपाएर आफ्नो अगाडि भएको झ्यालको एना फोरेर घाँटी रेटेर मर्ने प्रयास गर्दा उनी अधमरो अवस्थामा पुगे । तरपछि उनको त्यही कारणबाट मृत्यु भयो । त्यस्तो दुःखद घटनाबाट वीर योद्धा भीमसेन थापाको जीवनको अन्त्य हुन पुगेको थियो । त्यस समयमा सम्पूर्ण भारतवर्षमा हिन्दु नारीहरूमा आफ्नो पतिको मृत्यु भएपछि पतिको चितामा बसेर पतिको लाससँगै जलेर सत्री गई प्राण त्याग्ने प्रचलन थियो । सबै स्त्रीजातिहरू पहिले-पहिले स्वेच्छाले नै सती जान्थे । पछि पछि आएर जबर्जस्ती सती पठाउने नाममा नमान्दा जबर्जस्ती गरेर पनि सती पठाउने गर्न थालियो । भीमसेन थापाको श्रीमती आफ्नो पतिको चित्तामा जलेर सती गइन् तर उनले चित्ता जलाउनु अगाडि नेपालमा इमान्दार व्यक्तिलाई कहिले पनि भलो नहोस् भन्ने श्राप दिइर रे । किनभने राष्ट्रप्रति इमान्दारी गर्ने निर्दोष व्यक्तिमाथि यस्तो षडयन्त्र गर्ने व्यक्तिहरूको मरेजस्तै नियति भोग्नु परोस् भनी भीमसेन थापाकी श्रीमतीले सती जाँदा चित्ताबाट श्राप दिइन् भन्ने भनाइ नेपालमा प्रचलित छ । सती जाने व्यक्तिले सरापेको कुरा सत्य हुन्छ भन्ने कुरा समाजमा विश्वास छ । अहिले पनि नेपालमा हरक्षेत्रमा इमान्दारीसाथ काम गर्ने व्यक्तिहरूले धोका खाएर, पछि पर्नु परेका बखत हाम्रो देश सतीले सरापेको देश त हो भनेर चित्त बुझाउने गरेको सुनिन्छ । उनको सराप सत्य सावित भएको हो, होइन तर त्यो भनाइको मानसिक असर आजसम्म पनि नेपाली समाजमा परिरहेको पाइन्छ । अबको एककाइसौं शताब्दीमा त्यो असर नपर्ला भन्ने विश्वास राखौं । धन्यवाद !

विद्यार्थी र राजनीति

नाम : प्रियङ्का आचार्य

कक्षा : १० 'ख'

'विद्यार्थी' शब्दको पर्यायवाची 'विद्या चाहिने' भन्ने हो तापनि यसको प्रचलित अर्थले चाहिँ नियमित रूपले विद्याध्ययनमा लाग्ने व्यक्ति भन्ने बुझाउँछ । त्यसरी नियमित रूपले विद्याध्ययनमा संलग्न हुँदा ऊ कुनै शिक्षण संस्थामा भर्ना भएको हुन सक्छ । अतः कुनै शिक्षण संस्थामा अध्ययनरत छात्र नै विद्यार्थी हो । 'राजनीति' भन्ने शब्दले राज्यको नीति भन्ने अर्थ बुझाउँछ । राज्यको नीति भनेको राज्यको शासन व्यवस्था सम्बन्धी नीति हो अर्थात् राज्य सञ्चालन प्रणाली हो । पढाइ लेखाइमा संलग्न व्यक्ति 'विद्यार्थी' र देशको राज्य सञ्चालनमा उपयोग हुने सिद्धान्त चाहिँ 'राजनीति' भएकाले विद्यार्थी र राजनीति एकदम भिन्न र अलग-अलग विषय हुन् । यसरी भिन्नभिन्न र अलग अलग विषय भएर पनि आज यी दुईबीच मितेरी साइनो गाँसिएको छ, लगनगाँठो कसिएको छ, अपवित्र साँठगाँठ देखिएको छ र अवाञ्छित समीकरण भएको छ ।

विद्यार्थी जीवन मानव जीवनको स्वर्णिम बिहानी हो । अध्ययनको अग्नि साधनामा खरो उत्रने विद्यार्थीको जीवनले सकुशल आफ्नो यात्रा पुरा गर्दछ । अतः विद्यार्थीले विद्या अध्ययन गरेर मात्र आफ्नो जीवनलाई असल मार्गतर्फ डोर्‍याउन सक्छन् । तर विद्यार्थी अवस्थामा राजनीति गर्नुचाहिँ दुई वटा डुङ्गामा एउटा एउटा खुट्टा राख्नु हो । विद्यार्थी जीवनमा राजनीति गर्नु आफ्नो जीवनलाई उज्यालोबाट अँध्यारो तर्फ लैजानु हो । भने विद्याध्ययन गर्नुचाहिँ जीवनलाई मिर्मिरे उज्यालोबाट चहकिलो प्रकाशतर्फ लैजानु हो । विद्यार्थीको काम पढ्नु हो - राजनीति गर्नु होइन तर राजनीति पढ्न चाहिँ सक्दछन् ।

विद्यार्थीहरूले राजनीति गर्नु भनेको उनीहरू आफ्नो मूल कर्तव्यबाट बरालिनु र निष्ठाबाट च्युत हुनु हो । राजनीति त्यस्तो विषाक्त कीरा हो जसले विद्यार्थीरूपी कलिलो फललाई भित्रिभित्रै कुहाइदिन्छ । त्यसैले विद्यार्थीवर्ग सक्रिय राजनीतिबाट पूर्णतया विमुख हुनुपर्छ । वास्तवमा केही तुच्छ नेताहरूले नै विद्यार्थीहरूलाई राजनीति गर्नका लागि उक्साइरहेका अनेकौं दृष्टान्तहरू पाइन्छन् । इतिहासले बताउँछ, तातो जोस भएका विद्यार्थीहरूलाई ओरालेर उनीहरूका जोसको आगोमा उत्तेजनात्मक भाषण र विचारको तेल थप्दै सडकमा ओराल्ने नेताहरूले कहिल्यै पनि आफ्ना छोराछोरीहरूलाई सडकमा ओरालेनन्, तिनलाई राजनीतिमा संलग्न गराएनन्, तर साधारण जनताका छोराछोरी र कलिलो मनमस्तिष्क भएका बालबालिकाहरूको उन्मादलाई उपयोग गरेर विद्यार्थीलाई राजनीतिको भन्याङ् बनाई आफू सत्ताशिखरमा पुगे । पढ्ने, लेख्ने र सुनौलो भविष्यको गोरेटो फैल्याउने उमेरमा राजनीतिको काँढेधारीभित्र छिर्न अनि नेताको गोटी भएर हिँड्ने विद्यार्थीहरूको जीवन नै क्षतविक्षत् एवम् लक्ष्यहीन बन्न पुग्दछ । त्यसैले विद्यार्थीहरूले राजनीति गरेर आफ्नो कर्तव्यपथबाट पतित हुने काम गर्नु हुँदैन ।

आजका विद्यार्थी भोलिको राष्ट्रका गहना हुन् । आजका विद्यार्थी नै भोलिको राष्ट्रको रथ हाँक्ने सारथि हुन् र आजका असल विद्यार्थीहरू नै भोलिका सफल नेता, अभिनेता, वैज्ञानिक, प्राध्यापक, कलाकार, पत्रकार, कर्मचारी र जनता पनि हुन् । आज विद्यार्थीहरूले राजनैतिक विचारको वा राजनैतिक पद्धतिको अध्ययनरद्वारा आफ्नो ज्ञानको फाँट फराकिलो पार्न सकिन्छ, अध्ययन-मननमा तल्लीन भएर राजनीतिको गुढ रहस्यका पत्र-पत्र पल्टाउन सक्छन् र पढ्न सक्छन् तर राजनीतिलाई कर्मक्षेत्र बनाउनु विद्यार्थीहरूको कार्यक्षेत्र होइन । गिलो माटोजस्तो कलिलो मनमस्तिष्क भएका विद्यार्थीहरूलाई राजनीतिदेखि टाढा राख्ने काम राज्यबाट, राजनीतिज्ञबाट र राजनेताबाट पनि सैद्धान्तिक र व्यवहारिक रूपमा हुनुपर्छ ।

जीवन काँडा कि फूल मैले पढेपछि

नाम : आस्था थापा

कक्षा : ८ 'ख'

सङ्घर्ष नै जीवन हो । जीवनमा कसैले पनि सङ्घर्ष नगरी केही पनि प्राप्त गर्न सक्दैन । हात, खुट्टा, ओठ कुनै पनि अङ्गको साथ नपाएकी भ्रमकलाई घिसिएर दुई चार हात टाढा पुग्दा नयाँ संसारमा पुगेभै रमाइलो लाग्थ्यो रे ! भ्रमकका बारेमा अरूको मुखबाट धेरै पटक नै सुनेकाले पनि मलाई यो किताब पढौँ पढौँ लागेको थियो । यो किताब पढ्दै जाँदा कहिले गहभरि आँसु हुन्थ्यो कहिले पत्याउने गाह्रो हुन्थ्यो तर यो कसैले भोगेको भोगाइ थियो । हो, यो कृति अध्ययन गरेपछि देश, समाज र जनताका लागि केही गर्ने अठोट आफैँ आउँदो रहेछ, उन्नति र प्रगतिको बदला हाड, ईर्ष्या, हिंसा र हत्या, तोडफोडको संस्कारमा हुर्किएर रमाउने सबल हामी मानव गनिने पनि लज्जित हुने छौँ । समाजमा शारीरिक दुर्बलमा भएकालाई हेर्ने दृष्टिकोणमा पनि परिवर्तन आउने छ । भ्रमकलाई घरभन्दा अलि पर पुगेर नयाँ भारपात, देख्नु, बटुल्नु र चुँड्नु उनको लागि नयाँ कुरा बन्थे । भोक, प्यास लागेको कुरा व्यक्त गर्ने उनीसँग कुनै पनि माध्यम थिएन । यी कुराबाहेक, आफ्नो परिवारबाट प्रशस्त रूपमा सहयोग र माया पाए पनि उनी आफूलाई कति भाग्यमानी मान्थिन् होला तर त्यो पनि पाइनु । त्यसको साटो बुबा र आमाको गाली मात्र खाइन् । उनीहरूले पिटेको र गाली गरेको उनको कमलो छालाभन्दा कमलो मुटुलाई धेरै दुख्थ्यो । मनमा धेरै कुरा भए पनि त्यो अरू समक्ष राख्ने उनीसँग कुनै पनि माध्यम थिएन । कति कुरा व्यक्त गर्न मन लागेका थियो होला उनलाई ? कति भावना गुञ्जिएका थिए होलान् मनमा ? तर के गर्ने भागवान्ले कहिलेकाहीं यति कठिन परीक्षा समेत लिँदा रहेछन् । आफू शारीरिक रूपले जति कमजोर भए पनि आफ्नो प्रतिभा उनले अरूको सामु प्रकट गर्न चाहिन् । आफूले पनि अरू मानिस सरह जीवनमा केही गर्ने अठोट राखिन् । मानिसले आफ्नो जीवनमा आफ्नो लक्ष्य प्राप्त गर्न धेरै मानिसको सहयोग र साथ चाहिन्छ । त्यसै गरी भ्रमकलाई पनि सफलताको शिखरमा पुग्न सहयोग गर्ने, हौसला प्रदान गर्ने धेरै मानिसहरू छन् । आफूप्रतिको विश्वास, लगनशीलता, धेरैको माया र सहयोग अनि हौसलाले पनि होला भ्रमकलाई आज नचिन्ने कोही पनि छैनन् । वैज्ञानिक युगमा प्रवेश गरिसकेको विश्वको एउटा सानो भाग, नेपालमा आजसम्म अन्धविश्वासको अधिकारको रात उज्यालो दिनमा परिवर्तन हुन सकेको छैन । अपाङ्गहरूलाई आज पनि नेपालमा समान अधिकार दिइएको छैन । नेपालीहरू यति साह्रो अबुझ किन भए ? शरीर हृष्टपुष्ट भएका मानिसलाई त कति धेरै कुराको आवश्यकता पर्छ भने, शारीरिक दुर्बलता भएकाले त भन अझ बढी मौका पाउनुपर्छ । किनभने आम मानिसले भन्दा धेरै कुराको विकास गर्नु छ उनीहरूले । भनिन्छ नि, सबैमा एउटा न एउटा खुबी हुन्छ । धेरै मानिसको जीवनका अध्ययन गर्दा मलाई यो भनाइप्रति सत्प्रतिशत विश्वास भइसकेको छ । आज भ्रमक हरेक व्यक्तिका लागि सफलताको प्रेरणा बेनकी छिन् । 'जीवन काँडया कि फूल ।' एक शक्तिशाली सिर्जना हो । भ्रमकको लेखनको उत्कर्ष बनेको छ यो कृति । उनको भावना, विचार र दर्शनको पनि उत्कर्ष सबै भोगाइ र अनुभव गरेको जीवन विश्लेषण पनि हो, यो कृति । कुनै पनि मानिसले आफूमा शारीरिक दुर्बलता होस् भन्ने चाहन्न । नेपालीहरूको मनमा र मस्तिष्कमा आज पनि । लैङ्गिक असमानताको आगो जलिरहेको छ । आज पनि रूढिवादी भावना भएका मानिसको केटा र केटी, महिला र पुरुषमा भेदभाव गरेका छन् । अपाङ्गहरूलाई पनि उत्तिकै सम्मान, माया, आदर दिनुपर्छ जति एउटा साधारण मानिसलाई दिइन्छ । 'जीवन काँडाकी फूल' भन्ने कृति एकपटक सबैले पढ्नुपर्छ भन्ने मलाई लाग्छ । शारीरिक रूपले स्वस्थ भएका मानिसले भन्दा भ्रमकले राम्रो काम गरिन् । आज उनलाई सबैले चिनेका छन् र सम्मान गरेका छन् । 'अँध्यारो रातपछि उज्यालो दिन आउँछ' दुःखपछि अवश्य सुख आउँछ भनेर आफ्नो जीवनदेखि हरेस नखाई अगाडि बढ्ने मानिस नै बुद्धिमानी हो ।

हाम्रो भाषा

नाम : सोनिका गुरुङ

कक्षा : ८ 'ख'

संसारका सबै देशका मानिसहरूका आ-आफ्ना भाषा हुन्छन् । भाषा विचारको साटासाट गर्ने माध्यम हो । हामी आफूलाई लागेका कुराहरू बोलेर अरूलाई सुनाउँछौं । अरूले पनि हामीलाई बोलेर आफ्ना कुरा बताउँछन् । बोल्न नजान्नेहरू इसाराले आफ्नो कुरा प्रकट गर्दछन् ।

हाम्रो देशमा पनि थुप्रै जातिहरूको बसोबास छ । तिनीहरूका पनि आ-आफ्नै भाषा छन् । नेवारहरू नेवारी भाषा बोल्दछन् । गुरुङहरू गुरुङ भाषा बोल्दछन् । यस्तै तामाङ, मगर, राई, लिम्बु, थारू र शेर्पा जाति पनि आफ्ना आफ्ना भाषा बोल्दछन् । आफ्नो जातिमा मात्र बोलिने भाषालाई मातृभाषा भनिन्छ । मातृभाषा भनेको पहिलो भाषा हो । मातृभाषा कुनै पनि बालबच्चाले आमाको काखबाट नै सिक्छन् ।

नेपाली भाषा हामी सबै नेपालीहरू बोल्दछौं । सबै नेपालीहरूको विचार आदान-प्रदान गर्ने माध्यम नेपाली भाषा हो । हरेक देशका आफ्ना आफ्ना राष्ट्रभाषा हुन्छन् । हाम्रो देशको राष्ट्रभाषा नेपाली हो ।

नेपाली भाषामा थुप्रै पुस्तकहरू लेखिएका छन् । ती पुस्तकहरू विशेष गरी कविता, कथा र निबन्धका छन् । पुस्तक लेख्ने व्यक्तिलाई लेखक भन्दछन् । हाम्रो देशमा पनि भानुभक्त आचार्य, मोतीराम भट्ट, लेखनाथ पौड्याल, लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा र बालकृष्ण सम जस्ता ठुलाठुला लेखकहरूले धेरै पुस्तकहरू लेखेका छन् ।

हामीले पनि हाम्रो भाषाको सेवा गर्न सिक्नुपर्छ । भाषाको विकास भने संसारमा हाम्रो पनि इज्जत बढ्छ । अनि संसारका सबै मानिसले हामीलाई चिन्नेछन् । आफ्नो भाषाको माया गर्नु हाम्रो कर्तव्य हो । भाषालाई शुद्धसँग बोल्न र लेख्न जान्नुपर्छ । शुद्धसँग बोल्न र लेख्न नजान्ने मान्छे कहिल्यै पनि ज्ञानी बन्दैनन् । हामीले ज्ञानी बन्न सिक्नुपर्छ ।

काम

नाम : सुभम पाण्डे

कक्षा : ८ 'ख'

मानिस चेतनशील/विवेकशील प्राणी हो । मानिसलाई जीवन निर्वाह गर्न विभिन्न चीज चाहिन्छ जस्तै पैसा, किताब, कलम, घर आदि । काम गरेर जिन्सी वा पैसा पाइन्छ । काम नगरेर मानिस बाँच्न सक्दैनन् । पहिलाका मानिस पनि काम गर्थे अहिलेका मानिस पनि काम गर्छन् । पहिले काम गर्ने सानो क्षेत्र थियो भने अहिले ठूलो क्षेत्र छ । राम्रो काम गर्नको लागि सिप चाहिन्छ । सिप र काम विनाको मानिस बाँदर भै हुन्छ । अहिले मानिसले सिप सिकेर राम्रो काम गरेका छन् । के विश्वको धनी मानिस त्यसै धनी भएको हो ? होइन ऊ पनि काम गरेरै धनी भएको हो । काम ठूलो सानो हुँदैन । काम गरेर मानिस महान् हुन्छ र आफ्नो परिवार धान्छ । हामीले काम गरेअनुसार फल पनि पाउनुपर्छ । यदि हामीले पाएनौ भने त यो पुनटेको बाबु भै भयो । यदि हामीले काम गरे अनुसारको पैसा पाएका छैनौ भने हामीले आवाज उठाउनुपर्छ । यदि धनीले पैसा दिन मानेनन् भने जसरी राणा हटाउन मानिस ठुला आवाज उठाएका थिए त्यस्तै हामीले पनि आवाज उठाउनुपर्छ । हाम्रा बाबु आमा धेरै काम गर्छन् । त्यसैले यो हाम्रो कर्तव्य हो कि उनीहरूलाई सानो तिनो काममा सहयोग गर्नुपर्छ । कार्य कुनै होस् एकचित्त भएर जसले काम गर्दछ निश्चय उसको विजय हुन्छ, उन्नति पथमा चढ्छ भन्ने एउटा प्रचलित कविता पनि छ । काम गरेर हामीले कमाएको पैसाले मनोरञ्जन पनि गर्न सक्छौं । जसले सबै काम एउटै हो भन्ने भावना राख्छ त्यो नै जीवनको हरेक बाटोमा सफल हुन्छ । अन्तिममा म यो भन्न चाहन्छु कि काम, मेहनत र परिश्रम गर्नुपर्छ, भ्रष्टचार गर्नु हुँदैन ।

अपाङ्ग

नाम : सुशान्त सापकोटा

कक्षा : ७ 'क'

अपाङ्ग भनी नहेप हामीलाई
जे जस्तो भए पनि जुनी काट्नु पर्छ सबैलाई

अपाङ्ग हुन मन लागेर भएको हैन
नराम्रो काम गरेर कसैले श्राप दिएको छैन

यति धेरै मान्छेमा भगवानले किन मलाई मात्र रोजे
पटक पटक यो प्रश्न मैले आफैलाई सोधेँ

कसले सक्छ मलाई जवाफ दिन ?
फेरि समाजले अपाङ्ग भनी हेप्ने किन ?

पुतली

नाम : विमिका कार्की

कक्षा : ७ 'क'

कति राम्री पुतली, साथी सँग हिंडेकी
पङ्ख हल्लाई हल्लाई उडेकी,
फूलमा बसेर फूलको रस चुसेकी ।

कति सानी पुतली, रुख माथि बसेकी
मुसुमुसु हासेकी, कसैलाई कुरेर बसेकी

कति प्यारी पुतली, आमासँग सुतेकी
कसैलाई खोजेकी, पुतली दाईलाई बिहे गर्न रोजेकी
उनीसँग बसेको सोचेकी ।

सङ्घर्षमय जीवन

नाम : समुन्द्र क्षेत्री
कक्षा : १० 'क'

थाहा छैन के गर्दै छु म,
लागेको छु त्यसमा निरन्तर ।
पाउँछु कि भन्ने आशामा,
लड्दै छु म एकलै छैनन् कोही साथमा ॥

बिहानीको किरण अस्ताउँछ सधैं साँझमा,
चर्चा बनेको छ मानिसहरूको माझमा ।
खाएको छैन हरेस जीवनमा कहिल्यै,
हटाउने छैन पाइला त्यहाँसम्म नपुग्दै ॥

हार, जित हुने के हो,
थाहा छैन मलाई यहाँ ।
बित्दै छ हरेक दिन मेरो कर्ममा,
राखेको छु केवल भरोसा मेरो धैर्यमा ॥

सेवा गर्ने अरुलाई हो मेरो रहर,
गुनगुनाउँछु मनमनै बसी खोला बगर ।
हुने छु एक दिन सफल भन्छु यो मन,
यस्तै छ मेरो सङ्घर्षमय जीवन ॥

बाबा र आमा

नाम : करुणा कार्की
कक्षा : ७ 'क'

आमाको कोखबाट यो धर्तीमा आएँ
जन्मने बित्तिकै सबैको माया पाएँ
बाबाको सहारा र आमाको काख
उहाँहरूको आशीर्वाद छ सधैं मेरो साथ ।

जन्म भएको थियो चैत्र २० को दिन
खुसी बनाउनु भो मलाई तर कसरी तिरूँ ऋण
तिम्रा पनि सपना छन् मैले पूरा गर्ने छु
आँखाबाट आँसु पखाली खुसी सारा भर्ने छु ।

देखें माया मेरा लागि यिनका आँखामा
थाम्न सकिनँ र आई बसेँ काखमा
आँफू भोकै रहे पनि मलाई खुवाउनु भो
नयाँ कपडा दिई मलाई आँफू थोत्रो लगाउनु भो ।

तब आँसु खस्थे मेरा आँखाबाट बरबर
तपाईंहरू हुनुहुन्थ्यो आँसु पुछ्न तरखर
जिन्दगीको उद्देश्य पूरा गरी आउने छु पहिले
धेरै धेरै माया गर्छु भन्न चाहन्छु अहिले ।

म गरिबकी छोरी

नाम : प्रियङ्का गुरुड
कक्षा : १० 'ख'

आमा ! कहाँ गयो ? तिमीले मलाई छोडेर
यो संसारमा मलाई एक्लो बनाएर
कोही छैन यस संसारमा मेरो यहाँ
जसले देख्यो त्यसले भन्छ ऊ त्यो गरिबकी छोरी त्यहाँ
कसले दिन्छ मलाई सहारा
कसले सम्भन्छ मेरो पीडा

दिनरात पसिनाका साथ भारी बोक्दै हिँड्छु म
जसले देख्यो त्यसले भन्छ ऊ त्यो गरिबकी छोरी
कसले दिन्छ मलाई बिहानी, दिन र रातको खाना
कसले दिन्छ मलाई आमाको जस्तो प्यारो माया
आफ्नै बाटोमा पागलभैँ हिँडिरहन्छु म
सबै मानिसले हेला गरी भन्छन् ऊ त्यो गरिबकी छोरी

कसले याद गर्छ म असहाय गरिबकी छोरीलाई
कसले साथ दिन्छ केही नभएको छोरीलाई
ठूलाले नराम्रा दृष्टिकोणले भन्छन् हेर्न त्यो खाते

कसले हेरचाह गर्छ म कोही नभएको गरिबलाई
कसले पढाइदिन्छ म बाटोमा बस्ने खातेलाई
मेहनत गरेर आफ्नो जीवन चलाउँछु अभावसँग लड्छु
तापनि सबैले किन मलाई भन्छन् ऊ त्यो गरिबकी छोरी

सायद म एउटी दीनदुःखी गरिब भएर होला
मेरो पीडा र दुःख अरुलाई मन पर्दैन होला
त्यसैले त भन्छन् ऊ त्यो गरिबकी छोरी
तर सबैलाई भैँ मलाई पनि आफ्नो जीवन लाग्छ प्यारो ।

मेरो किताब र नेपालको राजनीति

नाम : कृतिका बराल
कक्षा : ७ 'क'

म सानो छँदा
च्यातिएको भोलाबाट,
खस्छ कि भनेर मिलाई मिलाई राख्थेँ,
ढुङ्गामा ठोकिन्छ कि भनेर टाउकोमा बोक्थेँ,
पानीमा रुइन्छ कि भनेर काखी च्याप्थेँ,
४७ पेजको किताब पूरै कण्ठ पार्थेँ ।
कतै नागियो कि भनेर ३ पटक ढोग गर्थेँ ।

जब म १० को भएँ,
मेरो किताब म सँगै सरह पस्यो
मेरो किताबलाई खस्छु कि भन्ने डर थिएन
रुइन्छ कि भन्ने डर थिएन,
३०० पेजको पुस्तकभित्रका २०० देश
अनि तिनका क्याटिल सिटी घोक्थेँ
आफ्नो टाउकोमा ग्लोब सम्भन्थेँ,
अनि टाउको हल्लाउँदै सम्भन्थेँ, अमृता मिसलाई पनि

अहिले,
किताबको पेज भण्डै 'डबल' भएको छ ।
विविध भाषामा लेखिएको छ ।
किताब पढ्न खोज्छु, बाक्लो कभर पेजले,
ढ्याक्क ढाकिदिन्छ,

म फेरि पल्टाउँछु,
मैले फेरि किताबको भाषा बुझ्दैनँ,
किताबले मलाई बुझ्दैन,
मेरो किताबलाई किमार्थ समस्या छैन,

किनकि,
उ अलमारीमा छ,
मलाई किताब पढ्ने र भाषा बुझ्ने जहर छ,
तर मेरो किताबलाई नयाँ नयाँ अलमारी फेर्न रहर छ ।

हाम्रो पुर्खा वीर गोर्खाली

बिजुली विनाको मेरो जीवन

नाम : आदर्श क्षेत्री
कक्षा : ८ 'ख'

नाम : कृतिका बराल
कक्षा : ७ 'क'

हाम्रा पुर्खा वीर गोर्खाली अरुका सामु भुक्थेनन् ।
देशको विकासका लागि कहिल्यै पछि हटेनन् ॥

वैरीका सामु अटल रहे खुकुरी लिएर ।
देशको रक्षा गरे ठूलो बलिदान दिएर ॥

आफ्नो ज्यानको प्रवाह नगरी सधैं अधि बढे ।
बमबारुतको अधि खुकुरी लिई लडे ॥

कोही जङ्गमा सहिद भए कोही बचे ।
नेपालको इतिहासमा आफ्नो नाम रचे ॥

कहिलै अरुका सामु भुक्न सिकेनन् ।
अधि बढ्न सिके पछि हट्न सकेनन् ॥

देशको निम्ति रगत पसिना बगाए ।
सबैजना रङ्ग बनी देशलाई रङ्गाए ॥

सङ्घर्ष गरे देशको निम्ति दिन अनि रात ।
भोकै मर्ने परे मरे जोडेनन् है हात ॥

सुन्दर नेपाल दिए यसको अपमान नगर ।
पुर्खाले बलिदान दिए विकास गर्ने हैन र ॥

बिजुली तिमी कहाँ छौ,
टुकी मैनवती अनि
तिमीलाई नै रिचार्ज गरेर खोजे ।
हैन तिमी कहाँ छौ ?

बिजुली,
हैन हिउँद बस्न माइत गयौ कि,
नेताको पैसामा पोइला पो गयौ कि,
खोला अनि नदीनाला हुँदै समुन्द्र पार पो पुग्यौ कि,

बिजुली,
अब फर्कि आऊ,
तिमी नहुँदा मेरो कोठा तातेको छैन,
भात पोको छैन आऊ
अब आऊ
मेरो आँखाको उज्यालो बोकि आऊ
शेप र वायरबाट नसके पनि
पङ्ख घुमाउँदै 'प्लेन' चढेर आऊ
बरू खहरे खोला छेउको र रोपनी खेत खाऊ ।

हामी साना बाल बालिका

नाम : संयुक्त लामिछाने
कक्षा : ४ 'ख'

हामी साना बाल बालिका
स्कूलका फुल
शिक्षा दिने गुरुलाई
पलपलमा नभुल ।

असल व्यक्ति बन्नलाई
ज्ञानी हुनु पर्छ हेर
पढी लेखी ठुलो हुन
लाग्दैन केही बेर ।

आज साना कर्णधार
कलिला छौं फुल
अनुशासन भै ज्ञान बन्न सिकौं
हुन्छौ देशका ठूला

शिक्षा सिकी स्वाबलम्बी
बन्न परेको छ
आफ्नो देशको विकास
आफै गर्नु परेको छ ।

मेरी आमा

नाम : सुशान्त राजभाट
कक्षा : ४ 'ख'

मेरी आमा प्यारी छिन्
सबै भन्दा राम्री छिन्
मलाई खाना खुवाउँछिन्
मिठो गीत सुनाउँछिन् ।

सधैं दूध खुवाउँछिन्
स्कूल पनि पुऱ्याउछिन्,
सबै भन्दा राम्री छिन् ।

मेरी आमा प्यारी छिन्
सबैभन्दा राम्री छिन् ।

मेरी आमा

नाम : स्कन्ध श्रेष्ठ
कक्षा : ३ 'ख'

कति पिडा दुःख सहि
राख्यौ मलाई कोखभरी
जन्म दियौ यो धर्तीमा
फक्रेको छु फूलसरी ।

सानो छँदा आमा मैले
पटक पटक रुवाएँ होला,
सबै मर्म बिसिएर,
माया गऱ्यौ त्यति बेला ।

बामे सरी हिँड्दा आमा
तोते बोली सिकायौ नि,
बाटो छोडी हिड्न लाग्दा
सही बाटो देखायौ नि ।

क, ख लेख्न सिकेँ आमा
तिम्रै हात समाएर,
बाला दिन बिते आमा
तिम्रै काखमा रमाएर ।

आमा तिमिले भन्ने गथ्यौ
सुमार्ग नै समाउनु,
चन्द्र जस्तै शितलबनी
सधैं नाम कमाउनु ।

प्यारी आमा

नाम : आभास गुरुड
कक्षा : ३ '...'

सबैभन्दा प्यारी आमा
माया ममताको खानी तिमि ।
आँफू भोको भएर पनि
सन्तानलाई खुवाउँछौ तिमि ।
ताते ताते गरि हिड्न सिकायौ
मिठो बोली बोल्न सिकायौ ।
वर्णन गर्न पनि सक्दिनँ म
तिम्रो माया ममता आमा ।
संसारको सबैभन्दा प्यारी तिमि आमा ।

सुन्दर नेपाल

नाम : निकिता रानाभाट
कक्षा : ७ 'ख'

हिमालको सिरान राखी सुत्ने हामी नेपाली,
पूर्वबाट पश्चिमसम्म बग्ने लामो कर्णाली,
जता हेच्यो त्यतै तिर हरियाली डाँडा,
फुल जस्तै राम्रो लाग्ने फुलका ती काँडा ।

उत्तर तिर सेता सेता हाँसेका ती हिमाल,
गीत गाई हिमालमा नाच्ने डाँफे मुनाल,
सम्म फाँट तराइका हेर्दा लोभ लाग्ने,
म नेपाली हुँ भन्न सारै मलाई गर्व लाग्ने ।

हरेक दिन पर्यटक आउने राम्रो नेपाल भनी
हामी पनि स्वागत गर्छौ राम्रो मानी मानी
मिहिनेती हात हाम्रा काम गर्न तम्सने,
हरेक दिन पाइला चाल्छौ उन्नतिमा लम्कने ।

आमा

नाम : एलिना क्षेत्री
कक्षा : ६ 'ग'

आमा ! आमा हौ तिमि धर्तीकी माता ।
ओडाउँछ्यौ मलाई बर्खासा छाता ॥
जीवनमा असल बाटो देखायौ ।
राम्रो लक्ष्य लिनु भनी सधैं सिकायौ ॥
हिड्न र डुल्न सिकायौ ।
हात समाइ समाइ ॥
लेख्न र पढ्न सिकायौ ।
काँधमा बोकाइ बोकाइ ॥
आमा तिम्रो महिमाको बखान कसरी गरूँ म
तिम्रो महिमा अपार छ,
तिम्रो दुःख र पिँडा कसरी चुकाउँ म
तिम्रो कष्ट ठूलो छ ।

जति ठूलो भए पनि
तिम्रो ममतालाई चुकाउन सक्दिनँ म
जति महान् भए पनि
तिम्रो महानतालाई भुकाउन सक्दिनँ म

मेरो परिवार

नाम : रोनिस बस्नेत
कक्षा : ३ 'क'

मेरो परिवार कति छ सहयोगी, गनेर साध्यै लाग्दैन
कति धेरै गुणहरू छन्, भनेर साध्यै लाग्दैन
एउटालाई केही भयो भने, सबै आत्तिन्छन्
सहारा त सहारा, ज्यादै सहारा दिन्छन्
प्रेम त कस्तो प्रेम, भनेर साध्यै लाग्दैन
माया त वर्षोको माया, भनेर साध्यै लाग्दैन ।

गरिबीको कारण बेरोजगारी

वीर नेपाली

नाम : रेविका पराजुली
कक्षा : ७ 'ग'

नाम : निकिता रानाभाट
कक्षा : ७ 'ख'

बढ्दै गए नेता दिन दिनै
बढाउँदै गए बेरोजगारी छिन छिनै
काम दिन थाले मानिसले आफ्ना मित्रलाई
बेरोजगारी बनाए नेताले बुद्धिमानी मानिसलाई
जन्मै म गरिब किसानको घरमा
जसले अङ्ग्रेजी जानेको थियो भविष्यमा
जब देख्छु नेताको छोराछोरी
लाग्छ लैजाउँ त्यी खेलौना चोरी
मन जादैन पढाइमा
सोच्छु अत्याचारी किन छ जीवनमा
स्वतन्त्र रूपले हेर्न थाले,
वीर गोर्खालीलाई भुल्न थाले ।
नेपालीको मनमा उम्रियो फुल काँडाको
जीवन भएन सरल बेरोजगारीले भरिएको ।

मरि गयौ वीर तिम्री अमर रह्यौ मनमा ।
अन्तिम क्षणसम्म पनि लड्यौ नेपालीकै हितमा ॥
युद्ध तिम्रो कहाँ कहाँ नाला पानी सम्म ।
जसो तसो गरी तिम्रीले बनायौं नि टम्म ॥

साना साना नानी बाबु बाबा भन्दै रुन्छन् ।
आमा पनि सम्झिएर बाबु बाबु भन्छन् ॥
सारा जनता नेपालीको जीवनमा रङ छरिदेऊ ।
एउटी नारी अभागीको सिउँदो भरिदेऊ ॥

देशकै लागि बाँच्यौ तिम्री देशकै लागि मर्च्यौ ।
सारा जनता नेपालीलाई सुख दिई गयौ ॥
जता पनि चर्चा तिम्रै तिम्रै नाम हुन्छन् ।
वीर भन्दै जय जयकार जनता हाम्रा गर्छन् ॥

सहयोगी चोरहरू

नाम : आदित्य श्रेष्ठ
कक्षा : ५ 'क'

धेरै पहिलेको कुरा हो, एउटा सानो गाउँ थियो । त्यो गाउँमा एउटा बुढो मानिस बस्थे । उनको नाम हरि थियो । हरिको एउटा छोरी थिए । छोरीको घर चाहिँ एउटा ठूलो खोला पारि थियो । हरिको घर खोला नजिक थियो । तर ऊ खोला तर्न सक्दैनथे ।

एक दिनको कुरा हो हरि समान लिन बजार गएको थियो । घर आउँदा उसले २ वटा चोर घर पछाडी देख्यो । उसलाई छोरी भेट्न सारै मन लागेको थियो । एउटा चोरले भन्यो, “मैले यो घरमा एउटा ठूलो बाकस देखेको छु । पक्कै पनि त्यहाँ अमूल्य चिज हुन सक्छ ।” अर्को चोरले भन्यो, “हामीले त्यो बाकस खोलामा लगेर हेरौं । त्यहाँ पुगेपछि हामीलाई कसैले समात्न सक्दैन ।” यो सुन्ने बित्तिकै हरि आफ्नो घरको अगाडीको ढोकाबाट घरभित्र गएर त्यो बाकसभित्र बस्यो । चोरहरूले बाकस खोला पारि लगे र बाकस खोले बाकसबाट हरि निस्कियो । यो देखेर चोरहरू भागे । हरिले करायो, “धन्यवाद, सारै धन्यवाद भन्यो ।”

लक्ष्य

नाम : आयुष्मा आचार्य
कक्षा : ६ 'क'

सदा एउटै लक्ष्य लिएर, मानिस जो अगाडि बढ्छ ।
निश्चय उसको उन्नति हुन्छ, उन्नति पथमा चढ्छ ॥
कार्य कुनै होस् एक चित्त भई, जसले गर्दछ काम ।
सफल मनोरथ उसकै हुन्छ, उसकै चल्छ नाम ॥
लक्ष्य भएको मानिस साँच्चै, अर्जुन जस्तै हुन्छ ।
लक्ष्य विनाको मानिस जगमा, काम नलाग्ने हुन्छ ॥
लक्ष्य विनाको मानिस हुन्न, लक्ष्य भएको हुन्छ ।
लक्ष्य विनाको मानिस साँच्चै, बाँदर जस्तै हुन्छ ॥
एक लक्ष्य होस् एकचित्त होस्, तब पो मानिस हुन्छ ।
वरपर दशातिर मन जसको छ, मानिस कसरी हुन्छ ॥

खेलकुद

नाम : प्रवलराज घिमिरे
कक्षा : ५ 'क'

(२ जना विद्यार्थी चौरमा बसेर कुरा गर्दछन् ।)
राम : सीता तिमिले कुनै खेल खेल्छौ ?
सीता : हो नि राम म धेरै खेल खेल्छु । किन तिमिले
खेल खेल्दैनौ र ?
राम : त्यस्तो त होइन म पनि तिमि जस्तै खेलकुद मन
पर्ने मान्छे हुँ ।
सीता : आजकल त खेलकुद नभइ बाँच्नै सकिन्न जस्तो
भइसक्यो ।
राम : हो, त आजकल विभिन्न देशहरू पनि धेरै खेलकुद
प्रतियोगितामा भाग लिन्छन् ।
सीता : अनि संदिप लामिछाने आइपियल खेलेर नेपाल
आएको थाहा पायो ?
रामम : ऊ पनि स्याङ्जाली म पनि स्याङ्जाली मलाई
त्यति पनि थाहा हुन्न र ?
(घन्टी बज्यो र दुबै आ-आफ्नो कक्षामा गए ।)

पोखरा

नाम : अंजिता तिवारी
कक्षा : ७ 'ख'

प्रकृतिको हराभरा, जीव जन्तु र चरा
पोखराको विशषता, अन्त कहाँ छ र ?
डेभिडभफल र फेवाताल, काहुँ धरहरा
धान फल्ने कुँडहर र भलाम फाँटका गरा ॥

माछापुच्छ्रे मुस्कुराउँछ, हेरि फेवाताल
तालबाराही मख्ख पदै, बुन्छे माया जाल ।
माया नपाई ठुस्सिएर बस्छ सराङकोट,
निर्जीव सजीव सबैलाई, पर्दो रै'छ चोट ॥

महेन्द्रगुफा लजाउँदै भित्र सुरुङ खन्छ
मलाई पनि हेरि देऊन काँडे लुम्ले भन्छ ।
यसै राम्रो घान्द्रुक हेर उत्तरतर्फ धाउँछे
बिन्ध्यवासिनी मन्दिरसँग सैनी उसले लाउँछे ॥

सेती गंगा सुसाउँछे जमिन भित्र हुन्छे
देखन केही नपाएर डाँको छोडी रुन्छे ।
तिम्लो पनि सहर कतै हेर्न इच्छा छ र ?
स्वर्ग जस्तो पोखरा त कहाँ पाइन्छ र ॥

वातावरण

नाम : प्रतीक पन्त
कक्षा : ७ 'ख'

शान्त छ वातावरण अनि स्वच्छ हावा साथमा
मिलेर बसेको बस्ती छ यहाँ भेदभाव छैन जातमा
विकासको तीव्र गति लिएर दौडेका छन् माथि
नेपालको चिन्ह भल्काई हिँड्छन् मेरो प्यारो साथी ।

सफा छ मेरो विद्यालय अनि स्वच्छ छ हावा पानी
गछ्यौं सबै कामहरू गुरुहरूको आज्ञा मानी
चौरमा खेलकुद खेल्दै छन् हेर साथी र भाइहरू
विद्यालयको नाम राख्न मेहनत गरी पढ्छु म बरु ।

सबै साथी मिलिजुली बस्छन् सँगै सँगै
विद्यालयको शान्ति देख्दा म त भाछु दङ्गै

हिमाल

नाम : मेहेरिन खातुन
कक्षा : ७ 'ख'

उत्तरतिर फर्केर हेर्दा हिमाल हाँसेको
हिमालकै काखमा डाँफे र मुनाल खुसी भै नाचेको ।

बिहानी पख घामको भुल्का हिमालमै पर्दछ
सुनौलो बानी यो जगत्मा जाँगरै भर्दछ ।

ठूला ठूला नदी बग्दछन् हेर हिमालकै काखबाट
खुसी म हुन्छु हिमाललाई हेरी हेर्दिनँ लाखबाट ।

नेपाली हामी सबजना मिली हिमाल जोगाऔं
चेतना जगाई एक आपसमा रिसराग भगाऔं ।

बाल अधिकार

नाम : दिलिसा सापकोटा
कक्षा : ७ 'ग'

बोरा बोकी हिँड्छन् कोही, जिन्दगी नै खेर गई ।
नयाँ नेपाल भन्छन् तर, तिनीहरूलाई शिक्षा खोइ ॥

कोपिला मात्र होइन हामी, फूल पनि हुनुपर्छ ।
बाल अधिकार कता गयो, लाग्छ आफैँ खोज्नुपर्छ ॥

हामी साना बालबालिका, भोलिका देशका कर्णधार ।
केही समस्या आए पनि, कहिल्यै खाने छैन हार ॥

बाल अधिकारको हनन् भाछ, कसैलाई वास्ता छैन ।
बाल बालिकाले सुख पाउलान् भन्ने, मलाई केही आशा
छैन ।

हाम्रो देश नेपाल

नाम : पवन पोखरेल
कक्षा : ६ 'ग'

मुना हो हामी कलिला फूल फुलेर सुवास छन् छौं
देशका लागि बाँच्ने छौं, देशकै लागि मर्ने छौं ।

हावा र पानी स्वच्छ छ अनि नीलो आकाश
संसारले पुज्ने गरेको गौतम बुद्धको प्रकाश ।

विश्वमा शान्ति फैलाउने प्रतिज्ञा गर्ने छौं
देशका लागि बाँच्ने छौं, देशकै लागि मर्ने छौं ।

धर्तीमा हाम्रो कहिल्यै वैरीले टेक्न पाएन
प्राणको बाजी लगायौं हामीलाई हेप्न आएन ।

नेपालको नाम चम्काउन जीवने अर्पण गर्ने छौं
देशका लागि बाँच्ने छौं, देशकै लागि मर्ने छौं ।

खेर फाल्न हुँदैन

नाम : आयुष्मा ढकाल
कक्षा : ६ 'क'

खेर फाल्न हुँदैन खाने कुरालाई
सम्झी हेर एक फेर खानै नपाउनेलाई ।
कति छन् संसारमा भोकाहरू
खाना खान नपाएर मरेकाहरू ।
खेर फाल्न हुँदैन कापी कलमलाई
सम्झी हेर एक फेर पढ्नै नपाउनेलाई ।
कति छन् संसारमा अनपढहरू
पढ्न लेख्न नपाएर रोएकाहरू ।

पानी

नाम : जेनिथ ठकुरी
कक्षा : ६ 'ख'

पानी बिना हुँदैन जीवन,
पानी हो हाम्रो जीवन
पहाडमा हाम्रा आमा, दिदी, बहिनी
पानी लिन जान्छन् पँधेरोमा भनी ।
धेरै दुःख, कष्ट खप्नुपर्छ,
पानीको लागि भनी ।
थोपा थोपा पानीबाट बन्छ समुन्द्र,
त्यसैले जोगाउनु पर्छ हामीले पानी ।
जलस्रोतको धनी हाम्रो देश,
जोगाऔं पानीको मुहानलाई
हामी सबै नेपाली,
खुसी जीवनको लागि ।
पानी बिना हुँदैन जीवन, पानी हो हाम्रो जीवन ।

शिक्षक

नाम : सोहित गर्बुजा पुन
कक्षा : ७ 'ग'

शिक्षक तपाईं कति महान् हुनुहुन्छ !
आमा र बाबाले जस्तै माया गर्नुहुन्छ !
साना-साना हातहरूलाई खेलन सिकाउनुहुन्छ !
मिठो मिठो स्वरमा पढाउनुहुन्छ ॥
शिक्षक तपाईं कति महान् हुनुहुन्छ !
हामीलाई ज्ञान गुनका कुरा सिकाउनुहुन्छ !
अन्धकारका बाटाहरू पन्छाउनु हुन्छ !
हामीलाई भविष्यतिर लम्काउनुहुन्छ !
साँच्चै शिक्षक तपाईं कति महान् हुनुहुन्छ !

चेलो

समय

नाम : निश्चला गुरुड
कक्षा : ६ 'क'

नाम : गरिमा रानाभाट
कक्षा : ६ 'ख'

चेलो हुँ म, गुरुको आदेश मान्छु
चेलो भै, भलो हुने काम गर्छु ।

न सुन चाँदी हो, न हिरा मोती हो साथी
समयलाई चिन्न सके, पुग्ने छौं धेरै माथि ।

चेलो हुँ म, देशको कर्णधार
धर्तीलाई रक्षा गर्ने हो, हरेक चेलोको स्वाभिमान ।

आजै गरौं आफ्नो काम, नराखौं है भोलिलाई थाँती
समयमा नै मन लगाएर पढेदेखि, पुग्ने छौं धेरै माथि ।

चेलो हुँ म, सबैलाई सघाउँछु
दुःख कष्ट परे तापनि, मिलाई हात बढाउँछु ।

समयको ठूलो महत्त्व छ, यसलाई बुझी राखौं है साथी
समयअनुसार चलन सके, पुग्ने छौं धेरै माथि ।

चेलो हुँ म, आज्ञाकारी हुन्छु
राम्रोसँग पढेर, ठूलो मान्छे बन्छु ।

दयालु रामु

नाम : दिक्षीत राज जि.सी.
कक्षा : ५ 'ग'

एकादेशमा एउटा गरिब केटो बस्थ्यो । उसको नाम रामु थियो । उसको कोही पनि थिएनन् । ऊ कपडा बेचेर आफ्नो जीविका चलाउँथ्यो । धेरै दिनसम्म उसको कपडा बिकेन । ऊ दुःखी भयो । ऊ धेरै दिनबाट भोको थियो । एक दिन ऊ एउटा घरमा गयो । त्यहाँ एउटा दयालु केटी थिइन । उनलाई कमजोर रामु देखेर दुःख लाग्यो । उनले रामुलाई भित्र लगिन् र खानेकुरा दिइन् । उनी धनी थिइन् । उनले रामुलाई पढाइको लागि पैसा दिइन् तर रामुले पैसा लिन मानेन । उसले भन्यो, “म आफूले कमाएको पैसा मात्र लिन्छु ।” उनले उसका सबै कपडा किनिन् र पैसा दिइन् । ऊ खुसी हुँदै घर गयो । १२ वर्षपछि रामु डाक्टर भयो । ऊसँग धेरै मानिसहरू उपचार गर्न आउँथे । पहिलाको दयालु केटी बिरामी भइन् । उसले बिना पैसाको उपचार गरिदियो । उनले सोधिन्, “तिमीले बिना पैसा किन उपचार गरिदियो ?” रामुले भन्यो, “तपाईंले मेरो मद्दत गर्नुभएको थियो त्यसैले आज मैले पनि तपाईंको मद्दत गरें । धन्यवाद !

समय

नाम : गरिमा रानाभाट

कक्षा : ६ 'ख'

एकादेशमा एउटा गीता नाम गरेकी सानी केटी थिइन् । उनी ज्ञानी र पढ्नमा सिपालु थिइन् तर उनका बाबा आमा ज्यादै गरिब थिए । पेटभरि खान नपाउँदा उनी कुपोषणको सिकार भइन् । कुपोषणको कारण उनी बारम्बार बिरामी हुन्थिन् र समय समयमा उपचारको लागि उनका बुबा आमाले उनलाई अस्पताल लानु हुन्थ्यो ।

एक दिनको कुरा हो । अकस्माते उनका बाबा र आमाको दुर्घटनामा परी दुवै जनाको मृत्यु भयो र गीता टुहुरी भइन् । उनको हेरविचार गर्ने, उनलाई खानदिने कोही भएनन् । भोकले आकुलव्याकुल परेर उनी सडकमा हिँड्दै थिइन् । अकस्मात् उनी त्यहीं ढलन पुगिन् र होस्मा आउँदा उनले आफूलाई अस्पतालमा पाइन् पछि थाहा भयो उनलाई विवेकको बुबाले अस्पताल ल्याउनुभएको रहेछ । उहाँको छोरो विवेक आँखा नदेख्ने रहेछ । डाक्टरका अनुसार आँखा दिने मान्छे पाए उसले आँखा देख्न सक्नेरहेछ । त्यही कारण उहाँ बारम्बार अस्पताल आउनुहुँदोरहेछ ।

विवेकको बाबाको कुरा सुनेर गीताको मनमा विवेकलाई आँखा दिने विचार आएछ । बाबा आमा नभएपछि खान, लाउन दिने उपचार गर्ने मान्छे कोही हुँदैनन् । उपचार नपाएपछि म जसरी पनि मर्छु बरु मर्नुभन्दा पहिले आफ्नो आँखा दान दिएर कसैलाई संसार देखाउन पाए आफू मरेपछि आफ्ना आँखाले जीवित रहेर संसार देख्न पाउँछु भन्ने सोचेर उनले विवेकलाई आँखा दिने कुरा सुनाइन् । गीताको कुरा सुनेपछि विवेकको बाबालाई उनको ज्यादै माया लागेर आयो । उहाँले गीतालाई राम्रो उपचार गराउनुभयो र आफ्नो घरमा लगेर राख्नुभयो । राम्रो उपचार तथा पोसिलो खाना खाएपछि गीता केही समयमा निरोगी भइन् ।

गीतालाई मर्नबाट जोगाउने विवेकको बाबा उनलाई भगवान् जस्तै लाग्यो र आफूलाई जीवनदान दिएको गुणको सट्टामा उनले विवेकलाई एउटा आँखा दान गरिन् । उनले दिएको आँखाको सट्टामा उनलाई विवेकको घरमा लगेर विवेकको बाबाआमाले छोरी बनाएर पाल्नुभयो । आजभोलि विवेक पनि आँखा देख्न पाएर खुसी छ भने गीता पनि रोगबाट उन्मुक्त भएको र बाबाआमा पाएकोमा ज्यादै खुसी छिन् । विवेक र गीता दाजु र बहिनी बनेर सँगै विद्यालय जान्छन् र आमाबाबासँग राम्रा बस्छन् ।

बालक

शिक्षा

नाम : आबिशा विश्वास
कक्षा : ५ 'ख'

नाम : आकाङ्क्षा श्रेष्ठ
कक्षा : ५ 'ख'

मलाई काम नदिनु
मलाई किताब दिनु ।
मलाई काममा नपठाउनु
मलाई विद्यालय पठाउनु ।

मलाई आमा र बुबाको माया दिनु
मलाई सुरक्षा दिनु ।
म अघि बढ्न चाहन्छु
मलाई हौसला दिनु ।

मलाई उड्न दिनु
मेरो पखेटा नकाट्नु ।
मलाई नराम्रो काम नगराउनु
मलाई राम्रो काम गराउनु ।

मलाई बाल अधिकार दिनु
मलाई शिक्षा दिनु
मलाई राम्रो काम सिकाउनु
मलाई नराम्रो काम नसिकाउनु ।

जो जान्छ शिक्षा दिने गर्थे पहिले त,
मनोविज्ञान बुझिकन पढाइन्छ अहिले त ।
शिक्षा भन्ने सेवा जस्तै हुने गर्थ्यो पहिले त,
व्यापार व्यवसाय जस्तै बनेको छ अहिले त ।

गुरुलाई आदर गर्ने चलन हुन्थ्यो पहिले त,
कुन हो गुरु कुन हो चेला चिन्नै गाह्रो अहिले त ।
कडा दण्ड दिने गर्थे गल्ती गरे पहिले त,
सम्झाइन्छ बुझाइन्छ फकाइन्छ अहिले त ।

ननासिने नमासिने अविनाशी धन यो,
अन्धकारको पर्दा खोली बनाउँछ उज्यालो ।
गर्छन् विकास देशको जन्माइ सपुतजन,
परिवर्तन गराउँदछ भोका नाङ्का महाजन ।

छर्दछ उज्यालो यसले माभी मनको धुलो,
सरस्वती माता यिनी पुग्छन् सबको घर दैलो ।
शिक्षा भन्ने शिक्षा हुन्छ जसो गरी दिए पनि,
नरित्तने समुद्र यो जति भिकी लिए पनि ।

नेपाल

नाम : अदित सुवेदी
कक्षा : ५ 'ग'

चारैतिर डाँडा काँडा, हिमाल, पहाडले सजिएको मेरो प्यारो नेपाल । मलाई लाग्छ मेरो देश नेपाल विश्वको सबैभन्दा राम्रो देश हो । म नेपालमा नेपाली भएर जन्म लिन पाउँदा अति नै गर्व लाग्छ । जन्मिएँ नेपालमै, केही प्रगति उन्नति गरी नेपालमै मर्ने हो । अरु देशमा गएर काम गर्नुभन्दा आफ्नो देशमा काम गरी आफ्नै देशको विकास गर्ने हो । मेरो देश नेपालको प्रकृति सुन्दर छ । यहाँ विभिन्न खोला, नाला, सांस्कृतिक मठ मन्दिर, पुरातात्विक वस्तु धेरै छन् । यहाँ वनजङ्गल अनि वनजङ्गलमा भएका जीवजन्तु जङ्गली जनावरले पनि अति नै शोभा बढाएको छ ।

आमा

आमा, स्कुल र म

नाम : रुबि हमाल
कक्षा : ५ 'ग'

नाम : दिपिका तिवारी
कक्षा : ५ 'ग'

धर्तीमा कदम टेकायौ आमा
जन्मायौ बाटो देखायौ आमा ।

नजानेको सिक्छु आमा नमानेर लाज
खाना दिनोस् खाना खाई स्कुल जान्छु आज ।

घुक्क घुक्क म रुँदा खेरी
काखैमा राखी फकायौ आमा ।

सबैभन्दा प्यारी आमा ममताकी खानी
गुरुमाको असल शिक्षा हुन्छु म त ज्ञानी ।

पिडा र मर्म सहेर आफैले
आँधी र हुरी छेकायौ आमा ।

ज्ञान विवेक बढाएर फर्किन्छु म साभ्रँ
चिनाउनेछु हजुरलाई यो समाजको माभ्रँ ।

ठूलो मान्छे बनाउन मलाई
पढायौ अनि लेखायौ आमा ।

मेरो ज्ञान मेरो पौरख मेरो देशको माटो
भुल्ने छैन यो स्कुलले देखाएको बाटो ।

ज्ञान थियो आमा तिम्रो जीवनको रेखा लेखायौ
ठूलालाई सम्मान सानालाई माया गर्न सिकायौ ।

अज्ञानताको पर्दा हटाई ज्ञानको पर्दा ओढ्छु
यो देशमा हाम्रो स्कुल चिनाएरै छोड्छु ।

पाइँदैन आमा संसारका कुनामा गएपनि
भुल्दिनँ आमा दुधको भारा मरेर गएपनि ।

आमाको काखमा बाबाको साथमा मेरो जीवन सुरु
मेरी आमा मेरो स्कुल म त फुरुफुरु ।

साथी र भाइ दिदी र बहिनी खोजेर पाइने
आमाको माया अमूल्य हुन्छ खोजेर नपाइने ।

प्रकृतिको सुन्दर देश

लघुकथा

नाम : कविता गुरुड
कक्षा : ६ 'ख'

नाम : कविता गुरुड
कक्षा : ६ 'ख'

पोखराको रानीपौवामा मेरो विद्यालय ।
माया मानी शिक्षा दिने राम्रो शिक्षालय ॥
प्रकृतिको सुन्दर काखमा खुसी भइ राको ।
ज्ञान गुन शिक्षा दिइ हाम्लाई गुन लाको ॥
उच्च तहसम्म यहाँ पढाइ हुने गर्छ ।
मेरो स्कूल मलाई त सारै मन पर्छ ॥
पढ्छौं, खेल्छौं साथी साह्रै मिली धेरै रमाएर ।
साथीहरू अधि बढ्छन् हातै समाएर ॥
गुरूबा र गुरूमाले माया गर्नुहुन्छ ।
खाली हाम्रो दिमागलाई ज्ञानले भरनुहुन्छ ।
प्यारो लाग्छ मलाई सधैं मेरो विद्यालय
माया मानी शिक्षा दिने राम्रो शिक्षालय ॥

जात धर्मको पर्खाल...

नाम : आरजू सेन
कक्षा : ६ 'ख'

जात धर्मको पर्खाललाई तोड्नु पर्छ सब,
कु-संस्कार र कुरीतिलाई, छोड्नु पर्छ अब ।
असल सौँच र विचारको प्रभावमा हाम्ले,
मेची काली एउटै बनाइ, जोड्नु पर्छ सब ।
उचो निचो जात र पातको, कुविचार त्यागी
समानताको एउटै छानो, ओड्नु पर्छ अब ।
विश्वलाई नै थर्काउनेका सन्तती हौ हामी,
आफ्नै देशको चट्टान पनि फोड्नु पर्छ अब ।
हामी सबै शान्ति चाहने नेपाली हौ भने,
बुद्ध मार्ग पछ्याई पाइला मोड्नु पर्छ अब ।

एकादेशमा एक जना युवक थियो । त्यो युवकले त्यसै देशको राजाकी छोरी राजकुमारीसँग प्रेम गर्थ्यो । बिस्तारै उसमा विवाह गर्ने इच्छा जाग्यो । त्यसैले ऊ विवाहको प्रस्ताव लिएर राजाको दरबारमा गयो । राजाको दरबार घोडा, हात्ती, साँढे, मयुर जस्ता पशुपन्छीहरू थिए ।

दरबारमा पुगेपछि युवकले राजासँग आफ्नो राजकुमारीसँग प्रेम भएको र विवाहको प्रस्ताव लिएर आएको कुरा बतायो । राजाले युवकलाई भने, “तिमी मेरी छोरीसँग विवाह गर्न चाहन्छौ भने यो चौरमा मैले पालै पालो तिन ओटा साँढे फकाएर छाडिदिन्छु । तिमीले कुनै एउटा साँढेको पुच्छर समाएर देखाउ राजकुमारीको विवाह तिमीसँग गरिदिने छु ।” युवकलाई सर्त मन्जुर भयो । युवक चौरमा साँढेको पुच्छर समात्नका लागि तयारी अवस्थामा बस्यो । चौरको छेउबाट एउटा डरलाग्दो साँढे पहिले कहिल्यै देखेकै थिएन । उसले सोच्यो, “यसले मार्न सक्छ, त्यसैले अर्को साँढेको प्रतिक्षा गर्छु ।” यसपछि दोस्रो साँढे निस्कियो । दोस्रो साँढे त भन् डरलाग्दो थियो । युवकले यसलाई पनि केही गर्न सकेन । उसले तेस्रो साँढेको पुच्छर समात्ने विचार गर्‍यो । ऊ अन्तिम साँढेको प्रतिक्षामा थियो । उसकोढुकढुकी बढ्दै गयो । अझै ठुलो र डरलाग्दो साँढे आयो भने के गर्ने होला भन्ने पिर उसको मनमा परेको थियो । आश्चर्यको कुरा त्यो साँढे जस्तै भएकाले उ साँढेको पुच्छर समात्न सकिने कुरामा विश्वस्त भयो । ऊ तयारी अवस्थामा बस्यो । साँढे युवकको नजिकै आउँदै थियो । बिडम्बनाको कुरा त्यस साँढेको पुच्छर नै थिएन । आफ्ना सपना पुरा हुने भो भनी साँढेको पुच्छर समात्न ढुक भएका उसका हातले पुच्छर समात्न पाएनन् । उसको तयारी खेर गयो । युवक पश्चातापमा पर्‍यो । उसले यस अगाडिका साँढेका पुच्छर समाउने अवसर गमाएकामा धेरै दुःखी भयो । निराश हुँदै ऊ दरबारबाट बाहिरियो । सोच्यो जिन्दगी अवसर नै अवसरले भरिएको छ, केही कठिनाइ भए पनि अवसरलाई एक पटक गुमाइयो भने दोस्तो पटक नआउन सक्छ । यसर्थ जीवनमा अवसर गुमाउनु हुँदैन ।

सहयोगी मानिस

नाम : प्रज्वल भण्डारी

कक्षा : ५ 'ख'

एक दिनको कुरा हो, राम बजार जाँदै थियो । उसले बजार पुगेपछि एउटा खेलौना देख्यो । तर त्यो खेलौना किन्न उसँग पैसा थिएन । उसले खेलौनाको पसलमा गएर कति पर्छ ? भनेर सोध्यो र घरमा पैसा लिन दौडियो । उसले बजार गएर त्यो खेलौना किन्यो । अनि घर फर्कियो । बाटोमा उसले एउटा बच्चा रोएको देख्यो । ऊ बच्चाको नजिक गयो । बच्चा गरिब रहेछ । उसको आमापनि गरिब रहिछिन् । बच्चा त्यहि खेलौना पसलको एउटा कारको लागि रोइरहेको रहेछ । रामलाई दया लाग्यो । दया लागेर उसले आफ्नो खेलौना बेचेर त्यो गरिब बच्चाको लागि कार किनिदिएछ । बच्चा खुसी भएर घर गयो अनि राम पनि खुसी हुँदै घर गयो ।

मूर्ख केटा र चलाख किसान

नाम : स्मृती रानाभाट

कक्षा : ५ 'ग'

एकादेशमा एउटा केटा थियो । उसका नाम बरबहादुर थियो । ऊ एकदमै बलियो थियो तर मूर्ख थियो । उसले अरूको जुन सुकै कुरा पनि साँचो ठान्दथ्यो । ऊ आफ्नो बलले गर्दा साँढै घमण्डी भएको थियो । ऊ आफ्नो घमण्डले गर्दा नराम्रो काम गर्न थाल्यो । उसले त्यहाँका सबै मान्छेसँग पैसा असुल्न थाल्यो र पैसा दिएन भने कुट्टन धम्की दिन थाल्यो । ऊ आफूलाई सबैभन्दा शक्तिशाली ठान्न थाल्यो । त्यही गाउँमा एउटा किरण भन्ने गरिब तर चलाख किसान बस्दथ्यो । उसले कहिल्यै पैसा तिर्न सक्दैनथ्यो । उसले बरबहादुरलाई कसरी ठिक ठाउँमा ल्याउने भन्ने जुक्ति सोच्यो । बरबहादुर मुसासँग डराउँछ भन्ने किरणलाई थाहा थियो । उसले भोलि पल्ट बरबहादुरसँग गएर सबै गाउँलेहरूलाई बोलाएर बरबहादुरसँग एउटा सर्त लगायो । उसले भन्यो, “जसले यो मुसा उठाउँछ त्यहाँ बिजेता हुन्छ, अनि उसले जे भन्यो त्यही कुरा मान्नुपर्छ ।” बरबहादुरले आफ्नो इज्जत बचाउन हुन्छ भन्यो । उसले थोरै हिम्मत गरेर मुसाको मुखमा समातेर उठायो । त्यो मसाले उसको हात टोकिदियो । गाउँलेहरू त्यो देखेर सबै हाँसे । ऊ लाजले आफ्नो घर गयो । त्यहाँबाट आफ्नो बलमा कहिल्यै घमण्ड गरेन । सबैले त्यो किसानको प्रशंसा गरे ।

शिक्षा : हामी आफ्नो बलको घमण्ड गर्न हुन्न । हामीले भगवानले यो खुबि राम्रो कामको लागि दिनुभएको हो भन्ने भाव राख्नुपर्छ ।

विद्यार्थी जीवन र अनुशासन

नाम : हिना श्रेष्ठ

कक्षा : ६ 'ख'

विद्यार्थी जीवनको उषाकाल एवम् सुनौलो बिहानी हो । विद्यार्थी जीवन भन्नाले विद्या आर्जन गर्ने समय भन्ने बुझिन्छ । विद्यार्थी जीवन विद्यार्थी र जीवन दुई शब्द मिलेर बनेको छ ।

विद्यार्थी भनेको विद्या आर्जन गर्ने व्यक्ति र जीवन भनेको उसले विद्या प्राप्त गर्न खर्च गरिने समय हो । विद्यार्थी जीवन निकै महत्त्वपूर्ण हुन्छ । उसले जस्तो वातावरण पाउँछ, उसको भविष्य त्यस्तै बन्छ । त्यसैले विद्यार्थी काँचो माटो भै हो, जसलाई जस्तो रूप दिन चाह्यो त्यस्तै बन्छ । विद्यार्थी जीवनमा अनुशासनको ठूलो महत्त्व हुन्छ । विद्या र अनुशासन एक अर्काका परिपूरक हुन् र यिनको सम्बन्ध नङ्ग र मासुको जस्तै हुन्छ । अनुशासनले नै विद्यार्थीलाई कर्तव्यपथतिर लम्काइरहेको हुन्छ । एउटा असल विद्यार्थी बन्नका लागि अनुशासनको ठूलो भूमिका हुन्छ ।

मेरी आमा

नाम : अन्जली अधिकारी

कक्षा : ७ 'ख'

आमा तिमी जन्मभूमि हौ मेरो ।
आमा तिमी प्राण हौ मेरो ॥
सबैले भन्छन् तिमलाई ममताको खानी ।
म त के भनूँ आमा ! तिमी नै हौ मेरो रानी ॥
नौ नौ महिना कोखमा राखि जन्मायौ हुर्कायौ ।
मेरो चाहना पुरा गर्न कति चोट र ठक्कर खायौ ॥
सानो हुँदा औंला समाई हिड्न डुल्न सिकायौ ।
जति दुःख भएपनि आमा मन भित्रै लुकायौ ॥
बिहानी पख मेलापात धाउँथिन् मेरी आमा ।
निधारमा टिकी हातमा चुरा लाउँथिन् मेरी आमा ॥
खेतको ढिलमा राखी आफु कृषि काम गर्थिन् ।
असल मान्छे बन्नु भनी मलाई सिकाउँछिन् ॥
राम्रा राम्रा ज्ञानका कुरा सिकायौ मेरी आमा ।
आफ्नो गाँस खोसी टन्न खुवायौ मेरी आमा ॥
बुबाले गाली गर्दा अघि आउँथिन् मेरी आमा ।
साना-तिना मेरा गल्ती लुकाउँथिन् मेरी आमा ॥

मेरो देश

नाम : सुमित दुरा

कक्षा : ५ 'ग'

आजभोलि यस्तो लाग्छ भुकेको छ मेरो देश
परदेशीको दिलमा पनि दुखेको छ मेरो देश ।

हाम्रो गौरव गाथा के हो ? धेरैलाई थाहा छैन ।
सगरमाथा लुकेको छ कसैलाई थाहा छैन ।

छिमेकी छुन् भलमल्ल हामीभन्दा धनी ।
अध्यारोमा के गर्दै छौ नेताहरू पनि ।

आमा भन्नुभयो देश रैछ बल्ल थाहा पाएँ ।
डाँडाकाँडा जताततै देश मात्रै पाएँ ।

कोही पुगे चन्द्रममा कोही मङ्गल धाउँछन्,
सधैं भरी कुर्सी पाउन, चिल्लो तेल लाउँछन् ।

बलियो इच्छा र चुनौती

नाम : विनिता गुरुड

कक्षा : १० 'ग'

हरेक मानिसको जीवनमा एउटा लक्ष्य हुन्छ । इच्छा र आशा त मानिसको जीवनको अंश नै हो । चाहे एउटा बालक निम्न वर्गीय परिवारको नै किन नहोस् तर यदि उसमा बलियो इच्छा छ भने अवश्य उसले जीवनमा सफलता हासिल गर्न सक्छ । चुनौती सबैको जीवनमा आउँछ । चुनौतीबिनाको जिन्दगी त के जिन्दगी ? तर यदि हामीले त्यस चुनौतीलाई फारेर अघि बढ्न सक्यौं भने त्यसबाट हामीले मीठो फल प्राप्त गर्न सक्छौं । हामीले उखान पनि सुनेका छौं कि, “जहाँ इच्छा त्यहाँ उपाय”, यदि हामीमा इच्छा छ भने जति नै कठिन परिस्थिति भए पनि त्यसबाट उपाय निस्कन्छ ।

मानिसको जीवनमा एउटा लक्ष्य भए पनि चुनौती हजारौं हुन्छन् जसले गर्दा मानिसलाई आफ्नो लक्ष्यतिर अघि बढ्न नै दिँदैन । तर, यदि मानिसमा धैर्य छ भने मानिसले त्यस चुनौतीलाई पार लगाउन सक्छ । जस्तै हामी उदाहरणको लागि नै कम्तिमा चार दिन हिँडेपछि बलल पुगिने दुर्गम गाउँ थियो । जसका दुई बहिनी र एक दाजुको मृत्यु भएको थियो । त्यही पनि उनले हार नमानी सङ्घर्ष गरेर पछि आँखाको डाक्टर बने । यस्तै हामीले हजारौं उदाहरणहरू पाउन सक्छौं । जसलाई गनेर साध्य छैन । हामीले धेरै कुराबाट प्रेरणा लिन सक्छौं । आफ्नै घर, परिवारबाट प्रेरणा लिन सक्छौं र आफ्नो इच्छालाई प्रस्फुटन गर्न सक्छौं । हामीले आफ्नो इच्छालाई पूरा गर्न सबै चुनौतीलाई सादा चिज जस्तै मान्नुपर्छ । यदि हामीमा केही कुरा गर्नु भन्ने प्रण नै लिएका छौं भने त्यसलाई रोक्न आउने बाधाहरू पनि कमजोर हुन्छन् । आफ्ना कार्यहरूलाई सकारात्मक ढङ्गमा प्रेरणा र सङ्घर्षसहित अघि बढाउँदै गयौं भने अवश्य हाम्रा लक्ष्यहरू पूरा हुने छन् । जस्तै अर्को उदाहरणमा लिन सक्छौं, यदि कोही निम्न वर्गीय परिवारबाट छ तापनि ऊ दिनरात आफ्नो कार्यमा लागि रहन्छ भने उसले सफलता प्राप्त गर्न सक्छ । निम्न वर्गीय परिवारमा आर्थिक अभावका कारण कति इच्छाहरू अपुरो नै हुन्छन् । तर, यदि त्यस इच्छालाई मनैदेखि लिएर, आर्थिक चुनौतीलाई घटाउन सके, चुनौतीको पराजित हुन सक्छ । इच्छा त सबैसँग हुन्छ तर फरक यही हुन्छ कि कसैसँग बलियो हुन्छ र कसैसँग कमजोर हुन्छ । हामी सबैमा आ-आफ्ना इच्छाहरू हुन्छन् । यदि हामीले तिनको उपयुक्त समयमै बलियो इच्छा र सङ्घर्ष बढाउँदै लग्यौं भने हामीले जीवनमा सफलता प्राप्त गर्न सक्छौं ।

